

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-betűs petit sor egyzet 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Hyttér petit sor 21 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, szeptember 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Aradvármegye és a munkásbiztosító orvoskérdés.
- Egy csöpp véderővita.
- Megbillincsett katonatiszt.
- Gyilkosság egy aradi kávéházban.
- Fordulat Su kovszky hercegnő házassági ügyében.
- Merész kibontakozási tervek.
- Fizetés helyett örökségi ígérlet.
- Lovaglás ügyek lavínja.
- Megszökött igazgató.
- Löwinger Ferenc gyilkosa.
- A drágaság ellen.
- Durva támadás Glattfelder püspök ellen.
- Tarkaságok.

Megdrágult a pénz.

Arad, szeptember 21.

A pénzvilágnak eseményt és félig-meddig meglepetést hozott a ma: az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a váltóleszámitolási kamatlábat négy százalékról ötre emelte föl.

A német birodalmi banknak hét-főn hozott hasonló határozata után előre várták, hogy az osztrák-magyar bank is fölemeli a kamatlábat, de azt hitték, hogy ez a jegybank főtanácsának szeptember 28 ára hirdetett ülésén fog bekövetkezni, s hogy az emelés akkor is csak egy fél százalékgig fog terjedni. A viszonyok hirtelen rosszabbodása most egyszerre arra indította a bankot, hogy szinte meglepetésszerűen összeüljön, s egyszerre egy egész százalékkal csavarjon a pénz árán.

A kamatlábemelés minden ősszel be szokott következni, amikor a termés értékesítése a pénz iránt való igényeket erősen megnöveli. Rendszerint addig tart ez a magas kamatláb s a pénzpiac feszültsége, amíg a pénz a termelőtől ismét visszavándorol a forgalomba. Az idén azonban szokatlanul korán következett be a drágulás. A múlt évben a kamatlábat október 22-én emelte föl az osztrák-magyar bank, most tehát ép egy hónappal előbb fordult a kamatlábemelés fegyveréhez, hogy aranyát megvédje. Ennek a németországi abnormis viszonyok mellett kétségen kívül az is az oka, hogy a marokkói események a nemzetközi piacon általános feszültséget okoznak, s nemcsak a penzdrágaságot tették előtérbe, hanem a pénzsűkét is, ami sokkal komolyabb jelenség.

A bő gabonatermés fölött való örömet hamar váltotta föl a penzdrágaságnak kedvezőtlen jelensége. Magában véve ez, mint évről-évre visszatérő esemény, nem jelentene nagyobb bajokat s nem okozna különösebb aggodalmat, ha bizonyos lenne, hogy ezzel a pénzpiac rosszabbodása tetőpontját érte el. Nincs azonban kizárva, hogy még rosszabb dolog is következik, sőt vannak pesszimisták, akik az 1907. évi válságos jelenségek ismétlődését, vagy az olyanokhoz való közeledést jövendőlik. Ez azonban egyáltalán nem valószínű, mert olyan

katasztrófális jellegű szimptomák, mint aminő akkor az amerikai krízis volt, most egyáltalán nem kísértenek s az egyedüli komoly esemény, a marokkói konfliktus előreláthatóan simán fog lebonyolódni s a pénzviszonyok a maguk természetes útján fognak rendez medrükbe visszatérni.

A penzdrágaság azonban, ha csak néhány hónapig tart, mindenesetre súlyos terhet jelent a magyar közgazdasági életre, s az erősen kifejlődött vállalkozási kedvnek is kétségtelenül bénítója lesz. E nehéz viszonyok között ismét kétszeresen fontos missziója lesz az aradi penzintézeteknek, amelyek ha nem is emancipálhatják magukat az általános bankkamatlábtól, de a maguk nagy tökérejét érvényesíthetik az iránt, hogy a nehéz pénzviszonyok a közönséggel, a forgalommal szemben minél kevésbé legyenek éreztethetők. A közgazdasági misszió, amelyre joggal szoktak hivatkozni, ezekben a kritikus időkben válik jelentőssé, a szerint, hogy azt mikép fogják föl és gyakorolják.

Az osztrák-magyar bank pedig, amely tényleg az utolsó pillanatig halogatta a kamatlábemelést, amihez a fölemelt adómentes jegykontingens segítségére volt, bizonyára csak addig tartja a magasabb kamatlábat érvényben, amíg erre föltétlen szükség van, s az első napot fölhasználja, az első

Pénz.

Irtá: Lukovics Imre.

Szabó Ábris csak turkálta a törődött, elaszott teste verejtékén szerzett krumplikását. Nem törődött azzal sem, hogy a legyek lakzit csaptak rajta. Az esze, az tul járt a poros falusi utca másik oldalán, ott, ahol az a szép eserépfedeles ház bámulja a járókelőket...

Aztán, mikor eldarálta a Miatyánkját, fölállt s kivonszolta elosigázott testét az utcára. Oda a hársfa alá, ahonnet tisztán látni a cserepes ház minden ablakát.

Sötét volt már, lassanként előbujt a hold is takarója alól s mosolyogva fogott hozzá aranyos psalstja szövésehez. Körülfonta a kapukban pipázó agyondolgozott parasztok fájó szívét is aranyos hálójával, beléjük csöpögtette a nyári est hangulatának minden parányát, csak Ábrisba nem tudta belecseppenteni az élettel való további küzdelmet. Ót csak az a cserepes ház izgatta ott a tulsó oldalon, amely olyannak tűnt előtte, mintha mosolyogva mondaná:

— Hehehe... nem vagyok én zsellérnek való...

S ez fájt a szívének. Mert olyan ház volt a szíve ábrándja, olyanért dobogott az mindig. Mikor künn járt a mezőn-és aratta a duzzadt kalászatokat, amikor másnak vágta künn az erdőben a fát, akkor is mindig az járt az eszébe, mennyi kalász, mennyi fa kellene ahhoz,

hogy azt a házat megszerezhesse. Ó is ember, ő is ép úgy imádkozik az istenéhez, hát neki nem adhat az isten házat. De hisz még csak jó dolga sem volt soha. Ót gyermek vitte haza az ennivalót és egyikben sem telhet öröme. A Gyurka meg az Esvány katona. A Józsi kőlikás. Pupos is, sánta is, hülye is. Kettő meg az leány. De uram istenem, melyik fehérszínű bűcsületes...

Hát így áldotta meg az isten. És neki legyen még kedve élni, neki, aki törődött testével kénytelen a mindennapi kenyeret megkeresni... És még lássa is azt a házat, amely mindig olyan bolondosan kacag rá...

Nem akart tovább élni. Csak azt várta olyan izgatottan, hogy küldjenek át érte onnan tulsó, mert ott ma keresztelő van. Még vacsorát sem evett, hogy jól tele tömi magát ott jó turós csuszával meg tejfőlös babosuszpajzsal. Aztán iszik is egy keveset. Ezt is csak a legénykorából ismeri... Ha pedig nem, akkor bemegy, lefekszik a Józsi gyerek mellé, aztán összeteszi szépen a kezeit, imádkozik egyet, oszt meghal.

— Ábris sógor maga az? — kérdé egy kemény galléros, sárgacipős ur.

Olyan hirtelen jött, hogy Ábris nem ismerte meg. Az uraság sofförje volt.

— Én vónék bűcsös engedelmmel — mondá a gondolataiban megzavart Ábris. — Talán az András gazdáéktul gyün a tekintetős ur. Hát mondok...

— Ugyan né mókázzon Ábris bátyó. Én vagyok a Jani, az uraság sofförje. De most nem beszélgetni jöttem. Az uraság küldött és azt üzeni, hogy vigyázzanak a Józsi gyerekre, mert mindig künn ül az országuton. A kocink pedig mindig arra száguld és nem akarja, hogy elgázoljuk, ami ma majdnem megtörtént, azért vigyázzanak rá és ne erisszék ki az utcára, különben elgázolhatjuk. Ami nem volna kelmednek sem jó, meg a grófnak sem, mert bizony még kártérítést is kellene fizetniök.

— De...
— Ezt üzenik. Vigyázzon hát a fiára, mert még baja történhetik... Hát most isten vele Ábris bátyó...

Ezzel megrázta az öreg zsellér kezeit és elment. Bizonyára nem tudta, hogy mind-mind jobban tűnik el, annál jobban tornyosul Ábris szívében a fájdalom.

— Hát nem hívnak meg, mormogta magában az öreg. Ez a Jani elvitte a szerencsém. Isten veled te szép cserepes ház, isten veletek ti nádfedeles parasztházak, elmegyek én innét messze, ahol nem kell a kásáért aratni, kapálni, elmegyek az én uramhoz föl oda, ahol te hold olyan vigan mosolyogsz...

Szivárgó könnyeit felfogta inge szárával. Oly meghatottan, megtörtön nézte a holdat, ezt az öklömnyi kis jószágot, amely oly vigan volt ott fenn a menyországban...

— Isten veled te cserepes ház... Nem leszel az enyém... Nem is látom már többet se az Esványt, se a Gyurkát... Oh ég, te szvp

alkalmat, a mikor visszatérhet újra a régi kamatlábhöz, ahhoz, amely a közgazdasági élet rendes fejlődésére, menetére módot ad.

Egy csöpp véderővita.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 21.

Egy hetes szünetelés után ma megint szó esett a Házban a véderőjavaslatról. A névszerinti szavazásokkal eltorlasztott napirendet az obstruktorok megtisztították az akadályoktól s félegy után szóhoz engedték Csermák Ernő pártönkivüli függetlenségi képviselőt, aki azután az ülés végéig beszélt alig tanácskozásképes számú hallgatóság előtt az ország közállapotairól, a mostoha kulturális viszonyokról, közgazdaságunk hátramaradottságáról, az igazságszolgáltatás hiányairól s közben egy-egy erőszakos belekapcsolással — a véderőjavaslatról is.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt. Bejelentette, hogy Kismarja község október 1-én leplezi le Bocskay szobrát s a leplezésremeghívta a képviselőházat is. Bemutatta azután az alsó-dabasi polgárságnak a katonai javaslatok ellen, Marosvásárhely és Baros község polgárságának az általános, egyenlő, titkos választójog mellett szóló fölíratát. Ráth Endre ellenindítványai folytán mind a három fölíratra névszerint fognak szavazni.

Ezután a napirenden levő tizenhárom névszerinti szavazásból kettőt elintézt a Ház, tizenkét ellenindítványt pedig a benyújtók visszavontak s így félegy után sorra kerülhetett a véderőjavaslat.

Csermák Ernő beszélt a javaslat ellen. Előbb Hegedüs Kálmánnak a függetlenségi pártok ellen intézett tegnapi támadásával polemizált. Azután visszapillantott a hadi történelem legrégebb mozzanataira, amelyek szerinte azt igazolják, hogy a legnagyobb katonai eredményeket aránylag kicsiny, de jól felszerelt, jól vezetett seregek vívták ki. Az a nagymértékű extenzív fejlesztés tehát, amelyet a javaslat tervez, egészen célt téveszt. A velejáró költ-

ségeket meg sem bírja az ország; közállapotaink máris a minden téren való lezülles képét mutatják; a katonai célokra való százmilliók áldozatok pedig végzetes csapást jelentenének az elgyengült országra. Fokozza az ellenzék ellenállásának elszántságát, hogy nemzeti téren a javaslat semmi haladást nem tartalmaz. Még a kilences bizottság programja sincs teljesen végrehajtva, végrehajtott részében pedig annyi a torz intézkedés, hogy a hadsereg magyarsága szempontjából alig látszik valami haszna. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben az állam legrosszabbul fizetett tisztviselőinek fizetésrendezését, az özvegyek és árvák ellátását, a közlekedés javítását kívánja. (Helyeslés a baloldalon.)

A holnapi napirend megállapítása után az ülés két óra előtt zárult.

Aradvármegye

és a munkásbiztosító orvoskérdés.

— A pénztár felebbezése a belügyminiszterhez. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 21.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén elutasította az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár kérelmét, amely arra irányult, hogy a pénztári orvosok munkabeszüntetését következében a hatósági orvosokat rendelje ki a megye pénztár-orvosi szolgálatra. A közgyűlés határozata ellen a kerületi pénztár igazgatósága tegnap felebbezést adott be Dálnoki-Nagy Lajos alispán útján a belügyminiszterhez.

A felebbezés nem találja kielégítőnek az elutasító határozat indokolását. A pénztár igazgatósága azon a nézeten van, hogy hatósági orvosok igenis lehetnek pénztári orvosok, amint-hogy négy megyei hatósági orvos valóban volt is pénztári orvos. De föltételezhető a hatósági orvosokról, felettes hatóságukról és a pénztárról is, hogy semmiféle összeütközést nem idéznek elő a kettős orvosi tevékenységből.

A közgyűlési határozat elutasító intézkedésének mások okául azt hozza föl, hogy a pénztári alkalmaztatás szabályai ellentétben

állanak azokkal a szabályokkal, amelyek közhivatalnokai minőségükben reájuk nézve szolgálati és fegyelmi tekintetben irányadók. A határozat e tekintetben sem tartalmaz tüzetesebb megokolást s ezért a pénztár érvei inkább az ezen kijelentést eredményező föltevések, mint magának a kijelentésnek megcáfolására irányulnak. A munkásbiztosítási törvény megengedi, hogy a községi és körorvosok közigazgatási hatóságaik megkérdése nélkül pénztár-orvosi állást vállalhassanak. Ennek természet-szerű folyamánya, hogy e hatóságoknak nincs ingerenciájuk arra sem, hogy az állás elvállalása, más szóval az alkalmazás minő feltételek mellett történik, kivéven azt az esetet, hogy a feltételek a közszolgálati érdeket sértik. Az illetmény és szolgálati szabályzatok melletti alkalmazás az orvos szempontjából értékes erkölcsi és anyagi előnyökkel jár (csak fegyelmi uton bocsátható el, korpótlékot, automatikus előléptetést, nyugdíjogosultságot élvez), a pénztár szempontjából pedig azt jelenti, hogy eredményes működésének egyik előfeltétele, a rendszeres és kifogástalan orvosi szolgálat egyszer és mindenkorra biztosítva van.

A pénztári szabályzatokból a közhatósági orvosi szolgálatra háramló hátrányokat nem tud a felebbező pénztár. Hátránynak állítják, hogy a hatósági orvosnak más fegyelmi fóruma is legyen, mint a közigazgatási. De a munkásbiztosítási törvény szerint az országos munkásbiztosító pénztár, illetve a kerületi pénztárak tisztviselőiknek és alkalmazottaiknak fegyelmi viszonyait rendezni kötelesek. Kétségtelen, hogy a pénztár orvosai, akár szerződés, akár szabályzatok mellett alkalmaztatnak a pénztár alkalmazottai, tehát a pénztár nem hatalmaskodási vágyból, hanem a fegyelmi jogviszonyok rendezésének szükségességén fölültételes törvényes intézkedés végrehajtásaképen, törvényen alapuló köteleességből tartozik a fegyelmi viszonyt szabályozni.

A felebbezők végül kéri a belügyminisztert, hogy mint az említett törvény végrehajtója ne hiúsítsa meg az orvosok fegyelmi viszonyainak rendezésére irányuló törekvést és semmisítse meg a megye határozatát.

csillagos ég nyisd meg előttem kapuidat és bocsásd be a te hü szolgádat az örök nyugalomba, kinek ezen a földön csak fájdalom, keserűség és munka juthatott.

Osszekulcsolt kezei, könnytelt, ég felé emelt arca olyanná tették, mint amilyen Péter apostol lehetett, amidőn a Tábor hegyén könyörgött az istenhez.

Aztán megegyeszer körüljáratta beesett szemét szülőfaluján, amely őt először látta s amelyből ma fogja őt elszólítani a kaszás a könyörületos gazda, aki beszállítja őt, a száraz kórót a csürbe, az Ur csürjébe.

Ezzel megfordult és a sötétben lassan, bükdácsolva bement a nádfedeles ház há uljába, oda, ahol nem volt boldogság, ahol nem ismerik a jó zsíros rozs kenyeret, hanem csak a száraz csipős kukoricakenyeret...

Betette már az ajtót. Levette mellényét és oldalba bökve a Józsi gyerek t, odafeküdt melléje a kemény törött szalmára, amelynek szélai eddig csak a nyomorúság tudatával fonták körül szívet, de amely ma sóhajok hídja lesz az életében s átszállítja egy nagy sóhaj közt a tulvilágra, ahol nincs cserepes ház és nyomorgó zsellér, hanem szolga mindenki: az Ur szolgálja.

Osszekulcsolta kezeit és meg akart halni.

De nem tudott. Erőlködött, lehunyta a szemét, de minél inkább akart, annál inkább motoszkáltak a gondolatok, folidézve a nyomorúságos, buzakalászos, verejtékes földtől való elválás pillanatában a házat, amelynek kísérté-

seitől meg akart szabadulni. Eszébe ötlött a sófőr is. Mit is akart? Igen, igen... Azt mondta, hogy vigyázzak a Józsi gyerekekre, mert meghal és mit is mondott még... no igen, hogy kártérítést kell fizetniök...

Mezint eszébe jutott, hogy meg akar halni. De a kártérítés szerzet ütött a fejébe. Nem tudott meghalni... Mennit is kapna. Négy-öt száz forintot. Azon megvehetné a házat... Aztán nem kellene kapálni, kaszálni járni... Volna pénz még fölöslegben is...

Erei láza-an lüktettek... Nyitott szemei vadul bámultak be a sötét szobába... Már látta magát mint sűrűg forog a e erépfedeles házban, mint eszi az isteni rozskenyeret. Mint sü eglik meg az első parasztok is. És lázasan mormogott magában:

— Ur leszek... Megválasztanak még bíróknak is...

A mellette fekvő Józsi gyerek fordult egyet. Most eszébe jutott Ábrisnak a fájdalmas jelen. A törött szalma, a kemény fekhely. Most már csak ezt érezte.

A Józsi gyerek hortvogni kezdett. S Ábris rája gondolt. Lázasan lüktettek a gondolatok a fejében

— Nem, nem, hörgé, nem szabad.

S amint érzé saját magzata testének melegét, amint érzé annak lüktető vérét s horkolását, fájdalmasan ordított fel:

— Hisz ő is az enyém... Az enyém...

Kísőn ébredt föl Szabó Ábris. A nap már maga a járt, a kocsik már hordták haza a gabonát és ő még feküdt. Beesett szemei olyanok voltak, amilyen a lázas beteggé szokott lenni, fakult arca a fehér fal fakult színéhez volt hasonló. S ő így összetörve, lázasan most menjen ki a határba keresni a kenyeret, hogy az utolsó béresgyerek is nevéssen rajta? Nem, ezt nem teszi.

Fölvette vasárnapi pruszkliját s kiült az udvarba a szomszédék kertpalánkja mellé, hogy ne lássa azt az istentelen házat, amely ilyen gondolatokra készítette.

Meg sem reggelizett, meg sem mosdott, csak úgy, ahogy volt, fejét tenyerébe hajtvá, busult a sorsán.

Most meggazdagodhatna. Ur lehetne. Ugyis elkelve neki. Hisz már vén töpörödött ember, talán őt is olyan sors fogja érni, mint az aszszonyat. Munka közben imádság nélkül fog kioldni. Ezt nem akarta.

— De hisz úgy is pupos, sánta... Még hülye is... Mi lesz belőle... Kenyeret nem kereshet... A falu koldusa legyen... Nem, ezt nem akarom... De ki tartja majd el...

És egész délelőtt ilyen gondolatok jártak a fejében.

Délben már kész volt a tervével. Hisz csak jól jár, ha itt hagyja ezt az undorító földet. Átszáll a menyországba, ahol részére aranyból szőtték az angyalok a koronát, ahol nem törött szalmán lesz a trónusa, hanem har-

Megbilincselte katonatiszt.

— Botrány a kassai rendőrségen. —

Távirati tudósítás.

Kassa, szeptember 21.

Kinos botrány játszódott le a kassai rendőrségen. A botrányt egy tűzértiszthelyettes rendezte, akit végül is a rendőrök kénytelenek voltak megbilincselni. Az eset részletei a következők:

E hó 17-én, vasárnap délután 6 órakor a 17-iki tábori tűzrezred egy altisztje jelent meg a rendőrségen és másnap reggel 6 órára elfogatókat kért. Az elfogatókat Prisztás rendőrfogalmazó kiállította, azok vártak is fél 9 óráig, de mivel szideig semki sem jelentkezett értük, elbocsátotta.

Reggel 9 órakor jött aztán Soták tiszthelyettes, aki kijelentette, hogy elkésett és megkérte a fogalmazót, hogy adják ki neki az elfogatókat a mai napra. A fogalmazó ezt megígérte.

Délután négy órakor újból beállított a tiszthelyettes a rendőrségre. Ekkor már alaposan be volt csipve. Mihalik Béla főkapitány-helyetteshez ment, akinek szemrehányást tett, hogy nem tud parancsolni alattasaink, hogy az elfogatókat elteremtsek. Prisztást a főkapitány-helyettes felhívatta és Prisztás újból megígérte. Hogy délután 6 órára rendelkezésére fognak állani az elfogatók. Ez történt délután 5 óra 20 perckor.

Egy negyedóra múlva lóháton jött vissza a tiszthelyettes. A rendőrség udvarában kardját kirántotta, szitkozódott és mindenkit megölésel fenyegetett. Hopkó és Ludvig rendőrök osztre intették a dühöngő tisztet, ez azonban kardjával folytonosan hadonászva, a rendőröknek ugrott. Ezek beugrottak az őrszobába, amelynek ajtaját bezárták.

A napos altiszt telefonon jelentette az esetet Prisztás rendőrfogalmazónak, aki az ügyre szolgálatot teljesítette. A fogalmazó lement az udvarra, maga is esendésíteni igyekezett a dühöngő tisztet, aki tovább hadonászott a karddal. Amikor a rendőrök látták, hogy a helyzet veszélyes, Prisztás parancsára Ribiczey rendőr elkapta a kardot, kirántotta a tiszt kezéből, majd a tisztet lováról levették. Soták

matos szép felhőn, ahol a csillagok szolgálják és nem ezik száraz kukoricakenyeret...

Szabó Abrist már nem furdalta a lelkiismeret. Már illetévalónak is látta. Maga küldte ki gyerekeit már az utra s várta a pillanatot, amikor hozzák a hirt, hogy az uraság vörös autója átgázolta egy más világba...

Estefelé már nyugtalan volt. Még mindig nem jön? Hisz eddig annyit nyargalt itt. Ép most nem tud jönni...

Lázasan tett-vett az udvarban. Nyugtalanul rakogatott mindent a helyére. Tele húzta a vályut vízzel, kisöpörte az udvart.

Egyszerre csak robogás ütötte meg a fülét. Jézusom ez az automobil. Most közeledik... az 6 fia ott van az országuton. Már közelebb van... Már csak 20 lépés... Már csak öt... Most... most...

— Nem, nem engedem — ordította Ábrisban a fölébredt apa — az én vérem, az enyém.

És rohant ki az udvarból, hogy fölkapja az 6 sánta, hülye fiát és vigye be ölelő atyai karjai között a kedves hajlékba, ahol van még a számára étel...

Rohan mint az üzött vadkan ki az utra. De ime most fölördik. Ott fekszik vérében az 6 fia, a Józsi, aki lecsukó szemekkel tekint szeretett atyjára...

— Apám — börgi utoljára.

S messze az országuton fátolszerű port hegyva maga után, mint valami mesebeli ködfátyolon szűrődik át egy — fehér auto színe.

erre még jobban dühöngött, mire Prisztás megbilincselte.

Az esetről jelentést tettek a hadtestparancsnokságnak, ahonnan rövidesen megérkezett Tanczer Béla főhadnagy, aki magával vitte a tiszthelyetteset. Ugy a rendőrség, mint a katonai hatóság szigorú vizsgálatot indított.

Megszökött igazgató.

(Szélmámos Diák-Otthon tulajdonos. — Lippáról Karánsebesre, Karánsebesről Amerikába.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 21.

Ravasz szélmámos szökeése kelt most föltűnést Lippán és Karánsebesen. Fodor József még nemrég Lippán boldogította a tanulójuságot „modernül berendezett” Diák-Otthonával, ugylátszik azonban a tanulók szülei nem támogatták kellő módon a Diák-Otthonot, mert annak igazgatója, zavaros emlékek hátrahagyásával, búcsút mondott a városnak.

Néhány héttel ezelőtt Karánsebesen bukkant föl a direktor ur.

Egy temesvári lapban amerikai izü hirdetések tett közzé, amelyben bejelenti, hogy „a legmodernebb alapokon, költséget és fáradságot nem kímélve rendezte be a Diák-Otthonot”, mert alkalmat akar adni a délvidék uri-közönségének hogy fiaikat előkelő diák-hazban nevelthessék.

Az ügyes reklámnak meg is volt a kellő eredménye, mert elég szép számmal jelentkeztek növendékek. Többek között egy temesmegyei tanító is felvettette fiát Fodor direktor ur kitűnő nevelő-intézetébe. A szabályok értelmében lefizette a szükséges 30 korona felvételi díjat és később újra huszonnyole koronát küldött hasonló címen. Közvetlenül ezután levelet kapott az Otthon igazgatójától, hogy a jelentkezett tanulók csekély számanál fogva a Diák-Otthon meg nem nyilhat, pénzt pedig visszakapja. E célból a tanítót Karánsebesre hívták. Ez azonban sürgönyözött, hogy pénzt küldjék el; később ajánlott levelet írt, de választ nem kapott. Időközben a huszonnyole koronát visszakapta, mert a posta már nem kézbesítette. Fodor urnak, a harminc koronának azonban boittal ütheti a nyomát.

Feltűnő mindenestre, hogy a karánsebes főgimnázium és polgári iskola igazgatója türe, hogy a feladott hirdetések szövege úgy szólt, hogy a Diák-Otthon az állami főgimnázium és a polgári iskola igazgatóságának felügyelete alatt áll. Ha nem állt a felügyelete alatt, ha nem tudták, hogy a vállalkozó megbízható ember, akkor miért engedték az ilyen hirdetések közzétételét, amelyek révén most megkárosodnak a szülők? Merthogy megkárosodtak, azt bizonyítja ez a jelentés, mely karánsebesről jött:

Fodor József ezelőtt a lippai Diák-Otthonnak volt tulajdonosa. Fodor több ízben megfordult Karánsebesen és több elintézetlen ügyet hagyott hátra. Levelekben ígérgette, hogy jön, de ígérését nem váltotta be. Legutóbb állítólag Szegedről küldött levelet Karánsebesre. Az internátust nem nyitotta meg, karánsebesi lakásából augusztus tizenötödikén kilakoltatták. Okul azt írta Fodor, hogy csak hét növendéke volt, pedig már július elején tizenöt növendékről tett említést. Karánsebesen már is több feljelentést tettek ellene, mivel előlegeket vett fel és nem fizette vissza; állítólag körözni is fogják emiatt. Azt beszélnek, hogy az internátus-igazgató Amerika felé vette útját.

Fizetés helyett örökségi ígéret.

— A bárónő gyermekei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 21.

Az aradi rendőrség, mint elsőfoku iparhatóság, érdekes ügyben hozott ítéletet. Özv. Karátsonyi Jánosné született Fellner Szilárdka bárónő, akinek a nevét most megindított nagy törvényesítési pere tette ismeretessé, nemcsak az Almay család tagjait perli, hanem egy másik család ellen is pert folytatott — természetesen sokkal kisebb jelentőségű ügyben. A jószáshelyi jegyző özvegye két fiát Karátsonyi Demetert és Szilárdot nagybátyjukhoz, Karátsonyi Antalhoz küldte neveltetésre. Néhai Karátsonyi Antalé volt a Rákóczi-utca sarkán levő Fekete kutya fűszernagykereskedés. Almay Rudolf dádunokái fűszeresinasok lettek a Fekete kutyanál, majd, amikor az inaséveket kitanulták, nagybátyjuk havi hatvan korona fizetéssel segédnek alkalmazta őket üzletében. 1909. október 1-től 1910. októberéig voltak a Karátsonyi fiúk az üzletben, de fizetést sohasem kaptak. Nagybátyjuk mindig azt mondogatta:

— Ha meghalok, ugyis rátok marad az üzlet és minden. Ti örököltök utánam.

Am Karátsonyi Antal meghalt és a két fiú bizony semmit sem örökölt utána. Karátsonyi Jánosné erre a Fekete kutya néhai gazdájának örökösei ellen az iparhatóság előtt keresetet indított a két kiskorú fia részére 3000 korona fizetés erejéig. Bittner Róbert rendőrfogalmazó tárgyalta a keresetet és a tanuvallomások alapján a követelést 2960 koronában meg is ítélte.

Karátsonyi Antal után azonban cselekvő vagyon alig maradt és így még kérdéses, hogy csakugyan megkapják-e a 2960 koronát, amely iránt, Karátsonyiné ügyvédje ma intézkedett a járásbírósnál, Karátsonyi Antal ingatlan hágyatékára biztosítása végrehajtásáért.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub tennisz-versenye. Napról-napra, sőt óráról órára érdekesebb képet nyújt a most folyó tennisz-verseny. A mai napon már teljes erővel belefeküdtek a versenybe a budapesti játékosok is, akiknek (Kehrling, Della Donna, Paker, Oláh, Göncz) szebbnél-szebb játéka sokszor leikes tapsra ragadta az érdeklődő közönséget. A mai nap egyébként kiadós volt, nem kevesebb, mint 14 verseny szám lejátszatott. Nem is kell mondanunk, hogy amely számokban a budapestiek résztvettek, egy kivételével meg is nyerték; az egy a Paller Pécsely handicap verseny volt, amelyet Pécsely nyert meg, akinek $\frac{2}{15}$ előnye volt Paller — $15\frac{1}{2}$ hátránya mellett. Lejátszottak a következő játékok: Schah Böske és Glück Ilonka (6:2, 6:2), Della Doma — Pécsely bajnoki (6:3, 6:1), Kehrling — Kovács Jenő bajnoki (1 set után Kovács feladta) Kehrling — Kovács handicap (6:1, 6:1), Göncz — S epak handicap (6:1, 6:4), — Oláh — Dorozs bajnoki (6:2, 6:2), Della Doma Göncz páros — Szathmáry, Szepákkal (6:0, 6:2). — Fülöp — Dorozs hand. (D. feladta) Fülöp — Paller hand. (2:6, 4:6), Kehrling Oláh pár — Paraszky Kovács párral (6:4, 6:2) Szepák — Paller bajnoki (Sz. 1 set után feladta). Della Donna — Földes hand. (6:1, 6:0). — Kehrling Fülöp bajnoki (6:0, 6:0) és Paker — Pécsely hand. (5:6, 6:1, 3:6). — Lassanként közeledünk a döntők felé s lehet, hogy már holnap, pénteken némelyik döntő is lejátszatik. Bámulatos azonban, hogy aránylag mily kevéssé változó a nézőközönség képe. Százak és százak üzik Aradon a tennisz-sportot s mégis — nem nézik meg a klub e remek versenyét, pedig a nagyközönségnek alig 1—2 korona belépti díj ellen nyitva van a pálya egy oly sportélvezet megszerzésére, amelyet Budapestet kivéve sehol meg nem találhat. A versenypálya az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár kertjében van. Sz.

Löwinger Ferenc gyilkosa.

— Uj bizonyítékok a temesvári haramia ellen. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, szeptember 21.

Élénk emlékezetben van még a temesvári rablógyilkosság, melynek áldozata Löwinger Ferenc, az Aradról elszármazott kereskedő volt. Az ügyben most fordulat állott be: a temesvári rendőrség olyan bűnjelket talált, melyek a gyanúsított Balázs István tagadásával szemben kétségtelenül bizonyítják bűnösségét.

Megirtuk annak idején, hogy Balázs István, Löwinger Ferenc gyilkosa Kishegyesen a csendőrség előtt töradelmes vallomást tett, amelyet azonban a temesvári vizsgálat során visszavont. Kishegyesen azt vallotta, hogy a kést, amellyel a gyilkosságot elkövette, a Bégába dobta, míg a hegedűt a Magyar Királyszálló egyik félreeső helyén dobta el. Ezen utóbbi kijelentés alapján indult meg a nyomozás a hegedűtök után, amely tényleg meg is került.

Tegnap aztán Danzinger Károly temesvári gyepmester emberei ugyanazon a helyen, ahol a hegedűtök feküdt, egy zsebkést találtak. A késről kétségtelenül megállapították, hogy az Balázsé volt.

A kés aránylag kicsi, fekete fanyelű, két pengéjű zsebkés. A nagy penge borotvaélesre és keskenyre van kifelve. Ugy a pengén, de különösen a kés agyán még most is tisztán látható az aludt vér.

A tegnapi nyomozás ezen kívül még egy igen fontos, mondhatni Balázs bűnössége mellett döntő bizonyítékot hozott napvilágra. Megtalálták ugyanis a véres zsebkés mellett a zálogház külső ajtajának kulcsát, amelyet a gyilkos tettének elkövetése után magával vitt miután az ajtót lezárta. A kulcsot a zálogház becsüse, Lieblich határozottan felismerte.

Balázs különben megmaradt régi taktikája mellett s valahányszor a vizsgálóbíró kihallgatja, mindig csak ártatlanságát hangoztatja.

A vizsgálóbíró tegnapelőtt Balásznak Kishegyesen lakó menyasszonyát hallgatta ki, ma délelőtt pedig Balázs István édesanyja, özvegy Balázs Anna és sógora, Felber Lajos, akit eleinte szinte bűnrészességgel gyanúsítottak, jelent meg a vizsgálóbíró előtt.

Balázs anyját a vizsgálóbíró Balázs István korábbi életmódjára vonatkozólag kérdezte ki. A Temesvári Hírlap tudósítójának, a vizsgálóbírónál történt kihallgatás után alkalma volt özvegy Balásznéval beszélgetni. Ötvennyolc éves, őszhajú alacsony asszony. Az arcán sok-sok ránc és a szemé mélyen bent ül csontos, sovány homlokában. Amikor fiára terete a szót az újságíró, az asszony zokogni kezdett.

Nem hiszem — mondotta — hogy a fiam ilyet csinált volna. Nem ártott a légynek sem. Ha csirkét vágtam, kifutott a konyhából, csak-hogy ne lássa. Jó fiu volt, sohasem verekedett és én velem is nagyon jól bánt mindig. Nem hiszek a bűnösségében.

— Látta-e már azóta hogy elfogták?

— Dehogy kérem. Nem tudok elmenni hozzá. Rossz volna az nekem is, neki is. Mindjárt végem volna.

Itt közbeszólt Felber:

— Az a táska, az csinálta az egészet. Fel kellett volna jelenteni, hogy találta, és akkor nem lett volna semmi baj.

— De a Pista menyasszonyának is lehetett volna annyi esze, hogy szól, — mondotta Balászné, — hiszen fel kellett, hogy tűnjön neki, hogy a Pista annyi ékszer nem szerezhetett.

Az öreg asszony itt elhallgatott. Csukló sirás fogta el és az egész teste elkezdett reszketni. Felber karonfogta és levezette a lépcsőn. A rablógyilkosság tárgyalása minden valószínűség szerint ez év október második felében fog a temesvári királyi törvényszék esküdtbirósága előtt lefolyni.

Merész kibontakozási tervek.

— Az ellenzék kombinációi. —

Távirati tudósítás

Budapest, szeptember 21.

Az ellenzék találékonyosságát dicséri, hogy minden napra tud kedveskedni valami kibontakozási kombinációval, ha mindjárt a megoldási tervet nem is egészen komoly és nem is egészen hihető. Hol a kompromisszumról, hol az erőszakról, de legörömelebb a kormány bukásáról irnak az ellenzéki lapok napról-napra, teljesen „megbízható és a kormányhoz közel álló forrásból,” hogy aztán másnap újabb megújabb fantasztikumokkal járuljanak a közönség elé.

Ma például egy ellenzéki estilap a következő merész kombinációt hozza állítólag a kormánypárt egy igen tekintélyes tagjának közléséből:

A terv az, hogy Berzeviczy Albert lemond a Ház elnökségéről. Ez szeptember végén vagy október elején várható. Berzeviczy nyílt ülésben nagy beszéddel hozza köztudomásra ezt az elhatározását. Ugynevezett megbélyegző beszédet mond, filippikát az obstrukció ellen. Az alelnökök egyelőre helyükön maradnak. Kluen Hédervárnak Tisza István az elnökjelöltje. Azért ő, mert így részben megszabadulna a folytonos kontrollálástól részben, mert fődözné a bekövetkező dolgokért. Csak-hogy Tiszát a saját hívei beszélik le róla, hogy elnökválasztással lehetetlené tegye magát a jövőre. Így nyomult előtérbe Tallián Béla személye. Ő lesz a többség jelöltje, akinek megválasztása után az alelnökök: Kabos Ferenc és Návay Lajos is lemondanak. Az egyik alelnökre nézve már megállapodtak. Ez Antal Géza lenne, a pápai képviselő. A másik alelnökséggel Darvay Fülöpöt kínálták meg, aki azonban nem vállalkozik rá. Nyílt erőszakra szó sincs. A technikai obstrukciót a mostani házszabályok erejével, alkalmazásával óhajtják elfojtani. Az új elnök nem fogja megengedni, hogy kérvények fölött névszerint szavazzanak; aki már egyszer kért szabadságot és szavazással elutasították, másodszer nem kérhet; a névszerinti szavazásokat pedig a következő ülés napirendjének második pontja gyanánt fogja kitűzni az elnökség. Ez pedig annyit jelent, hogy egyáltalán nem is kerülhet rájuk a sor, mert a napirend első pontja a véderővita lesz. Így tehát a technikai obstrukciónak csupán egyetlen fegyvere marad az ellenzék kezében: a zárt ülés.

Azt is beszéltek ma a Házban az ellenzéken, hogy Tisza István legközelebbi aradi tartózkodása alatt beszámolót fog tartani és beszédében hangsúlyozni fogja a házszabályrevízió szükségességét.

Hogy ezek a kombinációk mennyire eredményesek megbízható forrásból, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az az élénk derűtség, amelyet a munkapárti körben ma este kiváltottak. A pártkörben egyébiránt élénk élet uralkodott. Fent volt a miniszterelnök, több miniszter és Tisza István gróf is, aki örömeinek adott kifejezést a bihari határozat felett. Tisza István egy nagyobb csoport előtt magyarázta annak a je-

lentőségét, hogy mindössze tizenötön szavaztak a verseci átirat ellen.

Az új hadügyminiszter kinevezése.

Bécsből jelentik: A hadsereg rendeleti lapjának ma megjelent külön kiadása közli, hogy a király Auffenberg Móric lovag szerajevói vezénylő tábornokot, eddigi szolgálata alól egyidejű fölmentése mellett közös hadügyminiszterré kinevezte; ezzel egyidőben történt meg Schönaich Ferenc báró eddigi közös hadügyminiszter fölmentése.

Nyílt levél Holló Lajoshoz.

Kiskunfélegyházáról jelentik a Magyar Távirati Irodának, hogy az odaváló nemzeti munkapárt elnöksége Holló Lajos országgyűlési képviselőhöz a következő nyílt levelet intézte:

Holló Lajos Kiskunfélegyháza országgyűlési képviselője a képviselőháznak 1911. évi szeptember hónap 20-án tartott ülésén napirenden kívül való felszólalásában ismertetvén a szeptember 17-iki félegyházi népgyűlés lefolyását és azon a munkapárti üntetést, azt állította hogy a munkapárti középonti titkársága a munkapárti zavargás céljaira kétezer koronát küldött, s hogy az az ur, aki a pénzt hozta, elkésett és ezért bocsánatot kér Jeszenszky államtitkár nevében. A félegyházi munkapárt ezt az állítást rágalomnak jelenti ki, de mivel nem áll módjában Holló Lajost emez, az országgyűlésen tett kijelentéséért a törvény előtt felelősségre vonni, felhívja a nevezett munkapárt Holló Lajost, hogy ismétlje eme kijelentését a képviselőházon kívül bármily módon, nevezze meg a személyt, aki az állítólagos pénzt küldte, azt, aki vitte, azt, akinek vitte. A kiskunfélegyházi nemzeti munkapárt.

Az obstrukció ellen.

Kolozsvármegye állandó választmánya ma foglalkozott Versec városának az obstrukciót elítélő feliratával. A felirathoz való csatlakozást, ami ellen Apathy István mondott beszédet 28 szavazattal 10 ellen elfogadták. A katonai tulkövetelések elleni tiltakozásra és az általános választójog megalkotására vonatkozó javaslatokat az állandó választmány elvetette, míg Kossutány Ignácnak a választójog kiterjesztésére vonatkozó javaslatát elfogadta.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az Aradi Athletikai Klub küldött-ége a polgármesternél az „Aradi Athletikai Klub” ma délelőtt nyújtotta át Varjassy Lajos polgármesternek, újabb kérelmét állandó évi 1000 korona támogatása érdekében. A kérelmet, melyben a klub rá mutatott amaz indokokra, melyek őt annak benyújtására készítették, küldöttség nyújtotta át a polgármesternek, aki a legnagyobb szívélyességgel helyezte kiállításba a kérelem kedvező elintézését. A küldöttséget Andrányi Károly báró a klub elnöke vezette, tagjai voltak Szakolczay Lajos ügy. elnök, Múlek Lajos dr. közjegyző, Szathmáry János tb. elnök, Boross Béni dr., Bogván Károly és ifj. Vas Gusztáv alelnök. A kérelmet Múlek Lajos dr. b. tag nyújtotta át ismertető beszéd kíséretében, melyben rámutatott arra a kulturmisszióra, amelyet Aradon az Aradi Athletikai Klub betölt s amely iránt a város a legnagyobb elismeréssel kell, hogy viseltesék. A polgármester, a felvilágosító információk után amaga részére a legkedvezőbb pártolást helyezte kiállításba. Végezetül Andrányi Károly elnök hívta fel a polgármester figyelmét a klub eredményes munkásságára.

Gyilkosság egy aradi kávéházban.

— Halál a kártya miatt. — Letartóztatott kávéháztulajdonos. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 21.

Óriási szörzavart idézett elő ma reggel négy óra után a Boczó-utca környékén három gyorsan egymásután következő revolverlövés, amelyek a Rákóczi kávéházból hallatszottak ki. Az utcán járó néhány ember, meg a felriasztott szomszédok azonnal a kávéház felé futottak, amelynek ajtaján néhány pillanattal később támolmogva lépett ki egy munkáskülső fiatal ember. Arcáról csurgott a vér és elhaló hangon kiáltotta:

— Rendőrt, rendőrt, meglőtt....

Azután eszméletlenül terült el a kávéház ajtajában. A közönség egy része behatolt a kávéházba. Az egyik billiárdasztalhoz támaszkodva kezében revolverrel, révedező tekintettel állott Fränkl Lajos a kávéház tulajdonosa, míg az egyik asztal mellett eszméletlenül állapokban feküdt Werner Jenő pincér. A közönség, amely az első pillanatokban nem tudta mi történt, rémes kiáltozásban tört ki. A lármára aztán hamarosan a helyszínen termelt Vida Vilmos rendőrfelügyelő, aki azon a környéken teljesített ellenőrző éjjeli szolgálatot. A rendőrtisztviselő azonnal telefonált a mentőkért és a rendőrségre. Csakhamar meg is érkezett a helyszínre Prohászka László dr. városi tb. főorvos és Bittner Róbert rendőrfogalmazó. Az előbbi azonnal kimosta a súlyosan sérült fiatal ember sebeit, míg a rendőrtisztviselő jegyzőkönyvet vett fel a tényállásról. Megállapította, hogy a sérült fiatal ember Bogdán Traján 22 éves munkanélküli kereskedő, akit azonban kihallgatni nem lehetett. Mikor a rendőrtisztviselő megjelent a helyszínen, néhány pillanatra visszanyerte ugyan eszméletét, de csak ennyit tudott mondani.

— A tegnap esti dolog miatt volt. Ő tanu rá.

Itt a vérrel borított fiatal ember Werner Jenő pincérre mutatott, aki épen akkor eszmélt fel az ijedség okozta ájulásából. Bogdán azután elvesztette eszméletét és azóta nem is jött öntudatra. A mentők beszállították a megyei kórházba, ahol azóta se nyerte vissza öntudatát.

A kifosztott vendég.

Bittner Róbert inspekción rendőrtisztviselő a helyszínen azonnal kihallgatta az eset szereplőit, majd pedig előállította Fränkl Lajost a rendőrségre, ahol a merénylet és az eset tanuit azonnal kihallgatták. A nyomozást Szepekovszky rendőrhadnagy vezeti, aki előtt a vallomások alapján körülbelül a következő tényállás alakult ki:

Kedden, e hó 19 én este egy Hegyi nevű csizmadiamester időzött a Rákóczi-kávéházban, aki kártyázni hívta Fränkl Lajos kávést. A kávést eleinte vonakodott játszani, de mikor látta, hogy a csizmadianak száz koronája van, mégis elkezdtek kártyázni. Makoát játszottak, de alig egy negyedóráig, mert akkora a Hegyi száz koronája már Fränkelnél volt. A kávést nagy szerencsésének titkát Macsinik Mariska felirónő és Werner Jenő pincér vallomása magyarázza meg. Macsinik Mária azt vallotta, hogy mikor játszani kezdtek ő egy pakli új francia kártyát bontott fel, amit azonban Fränkl félredobott és egy átjátszott paklit hozott elő.

Werner Jenő pincér pedig azt vallotta, hogy Fränkl „cinkelt” (megjelölt) kártyával játszott. A pincér vallomása szerint ő Bogdánal együtt kibicelt a játéknál. Mikor a csizmadia-

nak elfogyott a pénze, elmentek egy vendéglőbe. Később Fränkl utánuk ment.

— Tutira főztem a Palit — mondotta és Wernernek husz, Bogdánnak pedig tíz korona sápot adott. Később pedig, mikor mindhárman visszamentek a Rákócziába, Fränkl el is magyarázta nekik a kártyák jeleit. Majd megkínálta őket, hogy ad nekik saját árbankét üveg pezsgőt. Az italt el is fogyasztották. Werner kifizette a maga részét, míg Bogdán a fizetést másnapra ígérte, aztán eltávoztak.

Szerdán este tíz óra tájban Bogdán egy Löwy Izidor nevű barátjával ismét megjelent a kávéházban. Valamit fogyasztott, aztán távozni akart. Fränkl azonban kérdőre vonta, hogy mi lesz a pezsgő árával. Erre Bogdán dühbe jött:

— Még pénzt kér tőlem? Hiszen maga hoz még nekem hat koronát, mert Werner husz koronát kapott a Hegyi pénzből.

Bogdán nagyon fel volt bősülve, talán meg is támadja a kávést, ha a barátja, Löwy el nem viszi a helyiségből. Később, éjjel után Bogdán és Löwy újból visszatértek és még néhányad magukkal sörözni kezdtek. Fränkl két üveg sört küldött az asztalhoz, nyilván, hogy Bogdánt lekenyerezze, ez azonban ezzel nem elégedett meg, hanem hangos megjegyzéseket tett a kávéstara és többször követelte a tegnap kapott hat koronáját.

Kibicpénz helyett — revolvergolyó.

— A gyilkosság. —

Később lassankint a vendégek elszállingóztak, a kávéson és a személyzetén kívül csak Werner, Bogdán és egy Kovács Lajos nevű pincér maradtak a helyiségben. Bogdán újra meg újra követelte a hat koronát, ami miatt közte és a kávést között izgatott szóváltás keletkezett. Bogdán szóváltás közben megfogott két széket és kijelentette, hogy azokat fogja elvinni a hat korona fejében. Ezt azonban a kaszírő vallomása szerint nem mondta komolyan és a székeket a kávést fenyegetésére azonnal vissza is tette helyükre. Erre a kávést, aki már a végletekig dühös volt, kiutasította kávéházából Kovács pincért azzal, hogy neki nem vendége, mert semise fogyaszt. A kávést — Kovács szerint — valószínűleg az elkövetkezendők tanutól akart szabadulni, mert a pincér alig tette be maga mögött az ajtót, gyors egymásutánban három lövést hallott a kávéházból.

Macsinik Mária felirónő, aki szemtanuja volt az egész esetnek, így adja elő a gyilkos lövöldözés körülményeit:

— Mikor Kovács eltávozott, Fränkl egész közel lépett Bogdán asztalához. Bal keze nadrágja, jobb keze pedig a kabátja zsebében volt.

— Mit akar maga tőlem tulajdonképpen?

— A hat koronámat, — válaszolta Bogdán. Fränkl erre dühös káromkodással kiutasította.

— Azonnal takarodj, mert különben...

Bogdán erre nyilván megijedt és távozni akart, mert olyan mozdulattal nyult a székhöz támasztott botja után, amiből támadásra nem lehetett következtetni. A következő pillanatban Fränkl előrántotta Browning revolverét és Bogdán felé lövöldözni kezdett. A kávéházi személyzet a lövöldözésre rémülten szétszaladt és azt se lehet megállapítani, hogy hány lövés történt. Bogdánt két golyó érte, de a kávéházi személyzet azt állítja, hogy négy, sőt öt durranást lehetett hallani. A Browning pisztolyban, amelyet a rendőrség bűnjelül lefoglalt, mindössze egy töltényt találtak.

Az orvosi látélet szerint Bogdán Trajánt két lövés érte. Az egyik arcának baloldalán ütött négy milliméter átmérőjű sebet. A golyó

összezúzta állkaposát és nyakának jobb oldalán jött ki. A másik golyó a jobb oldalon a harmadik és negyedik borda között hatolt a mellüregbe és öt milliméteres ferde sebet ütött, megsértette a tüdőt és a szivburkot is. Orvosai véleménye szerint halála minden órában bekövetkezik.

Mit mond a gyilkos.

A rendőrségen ez ügyben ma egész délelőtt folytak a kihallgatások. A tanuk nagy része nagyon terheltlen vall a kávést ellen. Fränkl azonban azzal védekezik, hogy ő önvédelemből lött. Vallomásában a következőket adja elő:

— Bogdán Traján, aki naponta járt a kávéházamba állandóan pumpolt, sőt zsarolt is. Tegnap ismét hat koronát akart tőlem kicsikarni, ami engem mód felett felingerelt. Annál is inkább, mert folytonos garázdálkodásával a vendégeimet is elriasztotta. Ennek ellenére, bár tartozott, örültem mikor este 10 óra tájban botrány nélkül eltávozott. Később három barátja társaságában ismét visszajött és fenyegetőzni kezdett. Én erre magamhoz vettem revolveremet, mert a társaság egyik tagja, Grubner Jakab figyelmeztetett, hogy jó lesz vigyázni. Bogdán valamire készül. Bogdán, aki ittas is volt, mikor a követelt hat koronát megtagadtam, elakart vinni két széket a helyiségből, majd kést rántott és azzal támadt rám. Erre én kirántottam revolveremet és önvédelemből többször rálöttem.

Fränklnek ez az előadása teljesen ellenkezik a szemtanuk vallomásával és azért a súlyos gyanúok alapján a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

A kihallgatás déli egy óráig tartott. Mikor a letartóztatottat két detektív a fogdába kísérte, a bűnügyi osztály előszobájában meghatározható jelenet játszódott le. Fränkl felesége, a szerencsétlen fiatal asszony a zokogástól fulladozva borult a férje nyakába. Az asszony sirva könyörgött a detektíveknek, hogy engedjék egy pár szót szólni a férjével. A detektívek ezt meg is engedték és a letartóztatott a detektív szobában néhány szót válthatott a feleségével.

A rendőrség az esetről a délelőtt folyamán értesítette az ügyészséget. A vizsgálóbíró azonnal kiszállott a kórházba, de Bogdánt, aki állandóan eszméletlenül fekszik, nem lehetett kihallgatni.

Hamiskártyások tanyája.

A Rákóczi kávéház, ahol a gyilkosság történt, egyike a legtipikusabb külvárosi kávéházaknak. Éjjelenként a külvárosok legalsóbb néposztálya látogatja. Facér iparossegédek, cigányzenészek stb. a helyiség törzsközönsége. Maga a meglőtt Bogdán Traján is többszörösen büntetett előéletű ember volt. Csak nemrég jött ki a fogházból, ahol lopás miatt két hónapot töltött ki. Volt azonkívül egy hat hónapi fogházas jogerős ítélete csalás miatt, amelynek kitöltését mostanában kellett volna megkezdenie.

A kávéházban napról napra folyt a tiltott szerencsejáték, amelynek a kávést maga is nagy mestere. A rendőrségre folytonosan érkeztek feljelentések arra vonatkozólag, hogy a Rákóciban lopások fordultak elő és gyanútlan embereket hamiskártyázással kifosztották. A detektívek állandóan megfigyelés alatt tartották a kávéházat, de nem sikerült semmi pozitív adatot kideríteniük. Magát Fränkl is állandóan megfigyelés alatt tartotta, nemcsak az aradi, hanem az egész európai rendőrség, mert Fränkl európai híru hamisjátékos, akinek ebből kifolyólag már több ízben nagyobb kellemetlenség-

gei voltak. Rábizonytani bűnösségét eddig nem sikerült és talán ez a körülmény menti a hatóságot, hogy egy rendőri megfigyelés alatt álló embernek iparjogot adott ki.

A drágaság ellen.

— A fővárosi szociálisták népgyűlései. —

Lérvirati tudósítás.

Budapest, szeptember 21.

Az elviselhetetlenné váló drágaság, a folytonosan emelkedő élelmiszerárak ellen külföldi példák nyomán a budapesti szociáldemokratapárt is nagyszabású demonstrációt szervezett. Ma este tizenként tiltakozó gyűlést tartottak a szociáldemokratapárt rendezésében a főváros tiz kerületében. A gyűlések teljes rendben és békességben folytak le. Rendzavarás a gyűléseken, vagy az utcákon egyáltalán nem történt.

A fővárosban pedig előzetesen riasztó hírek voltak elterjedve egész nap. A bécsi zavarásokhoz hasonló utcai tüntetésektől, sőt még azoknál is veszedelmesebb demonstrációktól tartottak, mert a gyűlések este 8 órakor voltak és attól lehetett tartani, hogy a szétszórt tömeg savargásai esetén a kétes elemek az est leple alatt fosztogatásra vetemednek. A rendéségi óriási előkészületeket tett a tüntetések meggátolására annál is inkább, mert nem volt tisztában a szociálisták terveivel. A Népszava mai vezetőikében ugyanis oly fenyegető hangot használt, amelyet könnyen félre lehetett magyarázni.

A készenlétben álló katonaság és az utolsó száz emberig mozgósított rendőrség közbelépésére azonban semmi szükség nem volt. A gyűlések, amelyek mindegyikén tekintélyes számban jelent meg a munkásság, rendben folytak le és utánuk a tömegek békésen oszlottak szét. A gyűléseken a szociálista szóvivők heves beszédekben keltek ki a drágaság ellen, megtámadták a kormányt és a házbérszórásokat, élelmiszerdrágítókát. Mind a tizenkét gyűlésen azonos szövegű határozati javaslatot fogadtak el, amelyek a tiltakozó gyűléseknek azt a felfogását fejezik ki, hogy a mai osztályuralom ugyan a munkásság jogos panaszait és igényeit nem elégítheti ki, de már a mai kormánynak is kötelessége, hogy a nép nyomorán segítsen és a fenyegető éhínségtől megmentse a lakosságot. A kormánytól elvárják, hogy sürgős intézkedésekkel gátat vet a lakbér és élelmiszer uzsora tulkapásainak. A munkásság egyelőre türelmesen várja a kormány intézkedéseit, de ha azok a legsürgősebben és rövid időn belül be nem következnek, akkor a munkásság kénytelen lesz nyomorát az utcára vinni. Ennek összes következményeiért a kormányt tessik már most felelőssé.

A határozati javaslatok után hangosan, az élelmiszer uzsorásokat, különösen a tejnyakeroakodókat abecugolva oszlottak szét a gyűlések résztvevői.

TANÜGY.

(—) Tanári kiválasztás. Megírtuk, hogy Wagner Jánost, az aradi állami tanítóképző tanárát a budapesti tanítóképzőintézet igazgatójává nevezte ki a kultuszminiszter. Wagner helyébe Matskassy Zoltán székelyudvarhelyi tanárt helyezte át a miniszter Aradra.

(—) Az állami iskolák gondnoksága a mai napon tartott ülésén Láng Mihály tanítóképző int. igazgató általános öröm és lelkesedés mellett terjesztette elő Nagy László orsz. gyermektanulmányi elnök, miniszteri kiküldött iskola-látogató beszámolóját az aradi állami iskolák tanügyi állapotáról. Nagy László a legnagyobb

elragadtatással nyilvánította az összes, de különösen a Fürj-utcai állami iskolai tanítók működéséről s hogy szavait idézzük „Oly kiváló munkát és eredményt látott ott, hogy a versenyt az ott levő tanérek felvehetik a székesfőváros legmodernebb tanítóival.” Különösen kiemelte Strumberger Oszkár tanító nagybecsű munkásságát és kiválóságát a rajz- és kézimunka tanítás mesterét. Külön dicséret illeti Gyovay Pál igazgatót a minden tekintetben kiváló vezetésért.

Fordulat

Sulkovszky hercegnő házassági ügyében.

— Az aradi árvaszék határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 21.

Feszült várakozás előzte meg ma az aradi árvaszék ülését, mert tudvalevőleg ma kellett volna dönteni a hatóságnak afelől, hogy Sulkovszky Ida hercegnő felesége lehet-e Schmettow Bernát német birodalmi grófnak. Mindenki azt hitte, hogy az árvaszék ma kimondja a régen várt döntő szót. Ez azonban ma még nem történt meg. Az árvaszék mai határozata csak előbbre vitte ezt a régen húzódó és többször megfeneklett konfliktust, amely a hercegnő és saját gondnoka között keletkezett. Az árvaszék ugyanis ma határozatilag kimondta, hogy a házasság kérdésének eldőléséig Halicky Árpád gondnok intézkedési jogát az ügyben felfüggeszti s helyébe Parec Béla dr. aradi ügyvédet, az aradi ügyvédi kamara alelnökét nevezi ki ügygondnokul. Az ő véleményét kéri ki a döntés előtt és csak annak beérkezése után — ami valószínűleg eltart nyolc tiz napig — hozza meg határozatát az árvaszék.

Ez a megoldás határozottan szerencsésnek mondható, mert Parec Béla dr. nagy jogi tudása s mindeneken felül álló pártatlan tárgyilagossága kellő megvilágításba helyezi ezt a homályos ügyet; az ő nyílt gondolkozása villamos reflektorként fogja földeríteni a házassági ügy sötét pontjait és így az árvaszék egy abszolút tárgyilagos ember szemén keresztül fölfedezheti a helyes utat. A döntés így most már rövid idő alatt elkövetkezik, ami szerfölött kívánatos is; az aztán teljesen mellékes a mi szempontunkból, hogy a határozat lerombolja-e ama korlátokat, amelyek a eddig a hercegnőt gróftól elválasztották, vagy pedig újabb áthidalhatlan űrt támaszt közöttük. A legfontosabb most az, hogy a határozatot meghozzák és legyen már vége annak az áldatlan bizonytalanságnak, amely támaszt adhat a rosszakaratu elemeknek arra, hogy a legintaktabb testület ellen is alátomos vádakot kovácsoljanak.

Az árvaszék üléséről ez a tudósításunk szól:

Az árvaszék ülése délelőtt negyed 11-kor kezdődött Varjasay Lajos polgármester elnöklésével. Megjelentek Csiky Károly helyetteselnök, Joó Béla ülnök, Vizer Lajos és Maresch Gyula törvényhatósági bizottsági tagok. Joó Béla referens ismertette az ügy előzményeit és felolvasta azt a hosszú beadványt, amelyet Sulkovszky hercegnő ügyvédje nyújtott be az árvaszékhez tegnap reggel s amelyben egész élettörténetét mondta el panaszos szavakkal. Csaknem fél órát vett igénybe a terjedelmes beadvány felolvasása, amely után Csiky Károly helyettes elnök szólalt fel.

— Én nem látom — mondotta — egészen tisztán ezt az ügyet és különösen Halitzky Árpád gondnok viselkedését tartom kissé különösnek. Tudvalevőleg több panasz érkezett a gondnok ellen, mert a hercegnő őt nem látja olyanoknak, mint akire nyugodt lélekkel bizhatna

sorsa intézését. Halitzky ugyan ellenszám a házasságot, azonban a jelek azt mutatják, hogy a gondnok véleménye nem egészen tárgyilagos és épen azért, mert a hercegnő már sokszor panaszkodott gondnoka ellen, tehát nem tarthatjuk Halitzky véleményét elfogadhatónak. Azt indítványozom, hogy a házasság kérdésének elintézéséig kapcsoljuk ki Halitzkyt, helyette pedig ügygondnokot nevezünk ki, akit bizzunk meg azzal, hogy az iratokat lelkiismeretesen tanulmányozza át és rövid időn belül készítsen javaslatot, amelyben adjon véleményt arról, hogy megadható-e a házassági engedély Sulkovszky hercegnőnek. A magam részéről Parec Béla dr. aradi ügyvédet hozom javaslatba az ügygondnoki állásra, de ha ő nem konvenial, akkor ajánlanám Szathmáry Gyula kir. tanácsost, nyugalmazott alispánt.

Ezzel szemben Vizer Lajosnak az volt a véleménye, hogy meg kell várni a drzdzai törvényszék határozatának jogerőre emelkedését abban a bűnpörben, amely Schmettow Bernát gróf ellen indult meg.

Maresch Gyula viszont azt hangoztatta, hogy az ügy egészen tisztán áll már az árvaszék előtt s semmi akadályja sincs annak, hogy a hercegnő házasságához az árvaszék beleegyezését adja.

Az ülés tagjainak többsége azonban Csiky Károly álláspontjára helyezkedett s megbízták Parec Béla dr. ügyvédet az ügygondnoki teendőkkel. Parec véleményadása után, 8-10 nap múlva, hozza meg aztán határozatát az árvaszék.

Sulkovszky hercegnő jogi képviselője elutazása előtt így nyilatkozott az árvaszék mai határozatáról:

— Az árvaszék határozata újból kitolja ugyan az ügy elintézését, mégis megnyugvással fogadom, mert megszabadult szegény ügyfelem attól, aki neki terhére volt. Az új gondnok közbecsülésben álló egyéniség. Tőle, az aradi ügyvédi kamara alelnökétől én csak igazságot és emberszeretetet várhatok. Ő nem fogja ellenezni, hogy a hercegnő boldogulhasson, ahogy tud és nem fogja megtagadni egy szerencsétlen asszonytól azt a jogot, amelyet még a rabszolgáknak se tagadtak meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vojtha Antal párujtása. A budapesti esküdtbíróóság körülbelül egy évvel ezelőtt meghozta az ítéletet özvegy Haverda Boldizsárné meggyilkolásával gyanúsított Haverda Mariska, Jánosi Aladár és Vojtha Antal bűntudásában. Ez már a harmadik esküdtszék volt, amely végre ítéletet mondott s ítéletét a Kuria is jóváhagyta. Az ítélet Haverda Mária, mint főbűntudót, tizenkét évi fegyházra, Jánosi Aladárt, mint tettest, tíz évi fegyházra és Vojtha Antalt, mint bűnszolgát, nyolc évi fegyházra ítélte. Az elítéltek megkezdték büntetésük kitöltését, de Vojtha Antal, aki a soproni fegyházban szenved el a rázabott büntetést, sehogyan sem tudott megnyugodni és újrafelvételi kérelemmel járult a budapesti büntetőtörvényszék elé. A kérelemben a tanuknak egész légiójára hivatkozott, akikkel mindenféle körülményt óhajtott bizonyítani, hogy ártatlanságáról meggyőzze a bíróságot. A bíróság azonban a kérelmet visszautasította s határozatát ma közölte védőjével és a soproni fegyházban Vojtha Antallal.

§ A sikkasztó főhadnagy. Hónapokkal ezelőtt a képviselőház karzatáról nyomtatott cédulákat dobáltak le, amelyekben súlyos panaszok voltak Risztics György honvédfőhadnagy és Kadie Herman földbirtokos ellen. A vád

szerint Risztics, apósával, Kadiccával egyetértve, kiforgatta vagyonából tulajdon nővérét. Riszticsnek ugyanis a király megengedte, hogy óvadék nélkül nőülhessen. Az óvadék pedig már együtt volt s Risztics a helyett, hogy visszaadta volna a kaucióra szánt összeget, nővére pénzét elköltötte s Kadice, ki jóállott a kölcsönért, birtokát katonatiszt fiára iratta át. Riszticsot a hadbíróóság sikkasztásért három és fél évi súlyos börtönre s tisztitanja elvesztésére ítélte. Kadice ellen a pestvidéki ügyészség emelt vádat. Védőjének Földes Árpád dr.-nak, kifogásait ma tárgyalta a vádtanács, amely az ügyben megszüntette az eljárást.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színházi bérlet aláírásai még mindig folynak nagy érdeklődés mellett. A földszinten valamennyi páholyt lefoglalták s így már csak első emeleti páholy bérelhető. Az előadások szept. 29-én kezdődnek és pedig mindjárt ujdonsággal. Az „Ártatlan Zsuzsi” Fővárosi Városligeti Színház slágere kerül színre. A színigazgató több fővárosi színésszel már most szerződést kötött téli vendégszerelésre. A vendégszerelések mindig bérletben fognak menni. A megnyitó előadásra szeptember 28-ától lehet jegyet kapni. A felemelt helyárak a következők: Első emeleti közép (nagy) páholy 14 k. 20 f. Alsó, vagy I. emeleti páholy 12 k. 20 f. II. emeleti páholy 7 k. 20 f., elsőrendű támlásszék 3 k. 10 f., másodrendű támlásszék 2 k. 50 f., harmadrendű támlásszék 2 k. 10 f. Erkély első sor 1 k. 80 f., 2. és 3. sor 1 k. 30 f., 4. és 5. sor 1 k. 06 f.

* Az Uránia látványosságai állandó vonzó hatást gyakorolnak a közönségre, ami érthető is, ha ezt a minden tekintetben sikerült műsört alaposabban tanulmányozzuk. Különösen aktuális a II. Ali Mohamed című kép. A lemondott persza sah látható ezen a képen hatalmas tetőpontján. A most vakmerő betörésével világszenzáció tárgyát képező ex sah előtt eldelfelliroz a katonaság, utolsónak a nyolc éves trónörökös, a jelenlegi sah Liahoff orosz ezredessel, aki Ali Mohamed alatt mindenható volt Persiában. Nagyszerűen mulat a közönség Palin, aki egymaga izgé porrá rombol egy egész mozi színházat. Megható zűszéjű dráma Pierre Veber drámája a Világfi. Egy előkelő főúr fia meglopja édes apját, hogy elnyerje egy orfeum hölgy szerelmét. A család hűséges inasát tartóztatják le a tolvaj helyett, mire az ifju lelkiismeretfurdalásoktól üldözve bevallja bűnét. Pénteken kerül színre utoljára a pompás Chantelere parodia. 175

* Zigmár, a véres kezű apacsvezér. (A legszenzációsabb detektívdráma az Apollóban.) Villámgyorsan járta át az egész világot ez a név: Zigmár. Ki ő, hogy mindenki róla beszél, hogy a fővárosok hirdetési oszlopairól az ő arca néz villogó tekintettel a közönségre, hogy az újságok tele vannak a nevével? Zigmár, a véreskezű párisi apacsvezér, akinek neve meggyilkolt s kifosztott emberek borzasztó emlékeivel van összeszöve. Zigmár a legkegyetlenebb rablók vezére s bandájával mindennütt ott terem, ahol rabolni s gyilkolni lehet. — Ha nem talál más módot rá, Zigmár attól sem idegenkedik, hogy felgyújtja a palotákat: a bentlévő emberek szénné égnék ugyan, de Zigmár elérte célját, a drága ékszerek megmaradnak a halottakon s aztán dolgozhatik bandájával. Egyedül Broquet Pál, a híres detektívtől retteg Zigmár. Van is rá oka, mert a detektív élet halál harcát folytat a legveszedelmesebb apacsok ellen, akik titkos jelekkel dolgoznak s így nehéz nyomon követni őket. Fölzaklatja a legnyugodtabb idegeket is az az izgalmas hajszja, amelyet Broquet folytat a banditák után, míg végre eléri célját. Ez a világszenzáció párisi apacsdráma a kinematográfia legnagyobb és legtökéletesebb produktuma. — Hasonlóan nagyszabású mozgófényképet még nem készített egyetlen filmgyár sem. A film 1500 méter hosszú s több felvonásra van osztva. Eddig csak a legelőkelőbb fővárosi mozgószínházakban került színre s a lapok, mint kultüreseményt említették. Budapesten véres verekedések történtek az Apolló-

színház előtt a jegyekért, úgy, hogy az államrendőrség már be is akarta szüntetni a kép bemutatását. Az aradi Apolló-színház horribilis összegért megvásárolta az értékes filmet s mint saját tulajdonát hozza színre szombattól kezdve. A világesemény huzamosabb ideig műsoron marad az aradi Apolló színházban. 177

Lovagias ügyek lavinája. (A Zichy - Meszlényi affér bonyodalmai.)

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 21

Zichy István grófnak, aki miatt Sárközy István kamarást kigolyózták a Nemzeti Kaszinóból, újabb afférje keletkezett. Ez alkalommal nem Sárközy István a zaklatott életű Zichy gróf ellenfele, a kigolyózott fiatalember letűnt alakja kísért ez ügyben is. Hogy hol, merre jár Sárközy, talán senki sem tudja. Néhány hónappal ezelőtt egy oceánjáró gőzös földéltén tűnt fel, mások Maltában látták, elhagyatva, megtörve, igen szomorúan, de igen elegánsan. És mégis ő kísért a kaszinóban, ahonnan kiközösítették. A kamarás egyik unokaöccse az a Meszlényi László kereskedelmi miniszteri fogalmazó, aki nem fogadta a parlament folyosóján Zichy István országgyűlési képviselő kézszorítását, hanem hátat fordított neki. Zichy természetesen provokálta Meszlényit, mire a fogalmazó megbízottai, Darneisz báró és Fiáth báró honvédhuszárfőhadnagyk megtagadták az elégtételadást. A két huszártiszt, akit Meszlényi segédeikül választott, abból az ezredből való, amelynek tiszti becsületbirósága már egyizben foglalkozott Zichy István párbajképességével, Kenessy Lajos huszárnagynak, Sárközy nagybátyjának, támadt afférje a gróffal és akkor a tiszti becsületbiróság úgy döntött, hogy Kenessy nem tartozik elégtételt adni a grófnak.

Az új lovagias affért a két fél segédei, a tisztek kijelentése után, jegyzőkönyvvel fejezték be. Hogy mi fog történni ezután, egyelőre nem tudható. Zichy István gróftól nem nagyon bántja, hogy a tiszti becsületbiróság ellene döntött. Az afférról ugyanis egy nála járt hírlapírónak ezeket mondotta:

— Amit mondok, inkább informatív jellegű és leginkább arra szolgál, hogy az én, illetve a megbízottaim álláspontját megvilágítsa. Az affér mostani stádiuma bizonyos érdekösszeütközések folytatódása. A szálak a Sárközy, vagy még pontosabban a Kenessy ügyre nyulnak vissza. Mindezek fölött a Nemzeti Kaszinó választmánya itélkezett. Én ezt az ítéletet tartom egyedül mérvadónak. Én nem vagyok katona és így olyan ítéletet, amit meghallgatásom nélkül, teljesen egyoldalulag hoztak, természetesen nem fogadhatok el. A tiszti becsületbiróság döntését nem is közölték velem, később tudtam meg véletlenségből. Miről volt szó Kenessy Lajos huszárnaggyal keletkezett afféromban? Ezt is, mint minden egyéb vádat a Sárközy-ügy kapcsán a Nemzeti Kaszinó választmánya elé terjesztették. Arról volt szó, hogy én Kenessy egy sértő kijelentését hallottam és nem kerestem érte nyomban elégtételt. A jóhiszeműségem bizonyítva lett. A rosszhiszeműség vádjára alól felmentettek. Később, amikor tudomásomra jutott az őrnagy sértő nyilatkozata, rögtön provokáltattam. Hangsúlyoznom kell, a Nemzeti Kaszinó választmánya tanuk, okiratok, a felek meghallgatása után itélt, a tiszti becsületbiróság engem nem is idézett, a megbízottaimat sem hallgatta ki, egyszerűen az ellenfelem előadása alapján mondta ki ismeretes döntését. Ha ezt a döntést irányadóak fogadták volna, úgy segédeim nem tartották volna ki mellettem. Egyszerűen visz-

szadták volna megbízásomat. Ezt nem tették. Ami a konkrét ügyet illeti, erre csak az a válaszom, hogy különös dolog sérteni, aztán az elégtételadásnak azt a módját választani, amely leginkább konvenial. A Nemzeti Kaszinó döntését nem engedem felülbírálni. Másrészt az ügyemet segédeim kezébe tettem le. Az ő jegyzőkönyvük rendelkezésemre áll. Ők is a Nemzeti Kaszinó választmányának döntését fogadják el mérvadónak. Ennyit mondhatok. Ezt is csak azért, mert országgyűlési képviselő vagyok és így a személyem bizonyos mértékben a nyilvánosság elé tartozik.

Degenfeld Imre gróf, aki Almásy Lászlóval együtt segédkezett Zichy István utolsó afféréjénél, szintén nyilatkozott a hírlapírónak és ezeket mondotta:

— A Nemzeti Kaszinó választmánya megvizsgálta Zichy István gróf ügyeit és alapos megfontolás után mondta ki ismeretes döntését. Ez a Kenessy-affér későbbi, de az aktái valóban a választmány előtt voltak. Tudom, hogy katonai körökben nem tartották mindenben helyesnek Zichy István gróf álláspontját. Mi viszont úgy vélekedünk a Sárközy szereplését illetőleg, hogy egy olyan embernek, aki meglop bennünket, nem tartozunk sem magyarázattal, sem elégtétellel. Hiszen akkor, ha hátlen inasomat megzsidom és az visszafelel, ez is elintézetlen ügynek számít...

Afférbe bonyolódott különben maga Degenfeld gróf is, akit Fényes László hírlapíró azzal vádolt meg Zichy Istvánné grófné levele alapján, hogy Degenfeld gróf segített Zichy Istvánnak kiderőszakolni fenyegetésekkel a grófnőtől azt a kompromittáló írásos nyilatkozatot, amely Sárközy kigolyozásának okozója lett. Fényes László egy fővárosi estilap tegnapi számában a következő üzenetet küldte Degenfeld grófnak:

— Üzenet Degenfeld Imre grófnak. Gróf ur, saját szememmel olvastam annakidején gróf Zichy Istvánné öméltósága ama levelét, amelyben megírja Sárközy Istvánnak, hogy tőle erőszakkal elikarták ki ama levelet, amely önnek szólt, s amelyben azt iratták vele, hogy ön mentse meg a zsarolótól. Benne volt a levélben: D. is tud róla. Tessék tudomásul venni: láttam a saját szememmel. És a levél csakugyan gróf Zichy Istvánné kezeiről volt; ismerem az írást. Gróf ur, ne ugráljon tehát. És tulságosan ne bizakodjék el gavallér emberek hallgatásában. Budapest, 1911. évi szeptember hó 20-án. Fényes László.

Ezért az üzenetért Degenfeld Imre gróf Edelsheim-Gyulai Lipót gróf és Vojnich Sándor utján provokálta Fényes Lászlót. Fényes megbízottaiul Seress László és Gillemot Ferenc kollégáit kérte fel.

MULATSÁGOK.

(=) Szüreti multság. Az aradi könyvnyomdások szakegyesülete szeptember hó 24-ikén, vasárnap este 8 órakor tartja meg nagyszabású szüreti ünnepélyt egybekötött táncostályt a városligeti vendéglő helyiségeiben. A fáradhatatlan rendezőség minden törekvése oda irányul, hogy a közönségnek kellemessé tegye a szüreti ünnepélyt. Bizonyára nagy derűtséget fognak kelteni a szüreti ünnepély kedves boldonságai: a házaló tót, a bírót, az esküdteket és a hivatalból örökké humoros kisbíró. Az est fényét nagyban fogja emelni még az „Ébredés” dalkör zenészei is. A szüreti ünnepélyre belépő díj személyenként 1 kor. 20 fillér, családjegy 3 korona. Jegyek előre is válthatók bármely nyomdában.

HIREK.

Durva támadás Glattfelder püspök ellen.

Távíratí tudósítás.

Karánsebes, szeptember 21.

Nagy felháborodással tárgyalják most Karánsebesen egy ottani román lapnak, a *Jonescu* Miklós dr.-tól vezetett és *Donna Györgytől* szerkesztett *Granicerul*-nak egy cikkét, mely *Főpapi szemtelenség* címmel Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök ellen rohan ki reprodukálhatatlan durvasággal.

Glattfelder püspök ugyanis e hó kilencedikén és tizedikén bérmakörútján Karánsebesen tartózkodott és a tiszteletére rendezett szerezád, valamint diszebed alkalmával igen hazafias szellemű és hangú beszédet mondott. Ugylát-szik ez nem tetszett a *Granicerul*-nak, — amely a Temesvárott is jól ismert *Zorile* című lappal együtt jobb ügyhöz méltó vehemenciával védi a „román nemzet” érdekeit az „idegenek”-kel szemben. A cikk reprodukálhatatlan szavakban ront neki a püspöknek, csodálkozik azon, hogy szavait Karánsebes város román és német lakossága szó nélkül türte, s végezetül „cine mintye”-vel fenyegeti őt, ha még egyszer Karánsebesre merne menni.

Mondanunk sem kell, hogy ezt a faragatlan kirohanást maga a románság ítéli el a legjobban, egyrészt mint szemenszedett valótlan-ságot, mely felekezeti viszálykodásra akarja föl-heccelni a románokat, másrészt, mint a leg-elemibb udvariassági ténynek: a vendégjog respektálásának durva megsértését. A cikket egy Karánsebesen véleményeivel és magatartásával teljesen izolált, s erről ismeretes ember művének tudják, s vele magát senki nem azonosítja. A római katolikus hívők föl is hívták rá a temesvári királyi ügyészség figyelmét.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jóslat: Enyhe idő várható, sok helyütt esővel, később nyugatról meg-élelt küll szelekkel, hősiyedés valószínű. — Táv-irati prognózis: Enyhe, sok helyütt csapadék, később szeles hűvösebb. — A hőmérséklet déli 12 órakor 19-2 Celsius fok.

— A király ajándéka. Bécsből jelentik: A király Zita pármái hercegnőnek egybekelése napján kilencven ezer korona értékű briliáns nyakéket fog ajándékozni.

— Péter király látogatása. Tegnap több lap közös forrásból azt a hírt hozta, hogy Péter szerb király királyunknak októberi itt tartó-zkodása alatt Budapestre érkezik. Ez a híresz-telés, amint a Budapesti Tudósítóval bécsi il letékes helyen közlik, nem felel meg a té-nyeknek. A mióta a lapok Bécsben és Bel-grádban egyidejűen hírvil adták, hogy Péter király annak idején tervbe vett útját elha-lasztja, ez ügyben további lépés nem történt, úgy hogy a szerb király utazásának újabb ha-tárídeje még nincs megállapítva.

— Tisza István gróf Budapesten. Tisza István gróf, aki tegnap résztvett Biharmegye törvényhatóságának közgyűlésén, ma reggel Nagyváradról visszaérkezett Budapestre.

— Kossuth Ferenc beteg. Kossuth Ferenc volt kereskedelmi miniszter néhány nappal ez-előtt látogatába Soltra utazott, ahonnan teg-nap kellett volna visszatérni a fővárosba. A hazautazás azonban Kossuth váratlan megbete-gedése következtében elmaradt. Kossuthot a nap folyamán heves gyomorfájdalmak lepték meg, minek következtében kénytelen volt ágyba feküdni. Állapota ma már jobbra fordult és elő-reláthatóan néhány nap múlva visszatérhet a fővárosba.

— A Kuria elnöke és az aradi árvaszék című nagy feltűnést keltő cikkre vonatkozólag Szóke Gyula dr. a következő levelet intézte hozzánk:

Az Aradi Közlöny tekintetes Szerkesztőségé-nek. Beoszes lapja tegnapi számában feltűnő módon egy támadás közöltetett ellenem. Azt hiszem, hogy b. lapja jőneve ép úgy megkívánja, hogy a téve-dések kellő módon helyreigazítassanak, és azért annak a közlésére vagyok bátor kérni, hogy a közreadott cikk az árvaszék boszumúve, mivel én ellenük fegyelmi feljelentést tettem. A Kuria el-nöke egy nappal előbb küldött értesítést, tehát még az sem hozható fel, hogy kezelési tévedés történt. A támadás miatt a kellő lépéseket meg-tettem. Kiváló tisztelettel kész hive Szóke Gyula dr.

Ma újból eljártunk, hogy világosságot de-ritsünk erre a rejtelmes ügyre. Meggyőződünk róla, hogy a Kuria elnöke abban az időben, amikor Szóke dr. felebbezése ideérkezett, szin-tén küldött válasziratot az aradi árvaszékhez. Ezen a válasziraton ugyanazon iktatószám — 929 sz. — van, mint amely a zavart okozó kuriai elnöki levélborítékon látható. Nem lehe-telen tehát, hogy az aradi árvaszéknél cserél-ték össze a két ügyet és így akkor alaptalanul érte Szóke dr. t az a vád, hogy ő felhasználta a Kuria elnökének levélborítékját. Varjassy polgármester különben azt állítja, hogy ő nem tévedett és Szóke dr. felebbezése a Kuria elnö-kének levélborítékjában érkezett hozzá és ő sajátkezűleg bontotta föl azt. Egyébként az árva-szék a mai üléséből felterjesztéssel kapcsolatosan felküldte a levélborítékot a Kuria elnökének és kéri Günther Antalt, adjon tanácsot arról: ho-gyan oldható meg ez a rejtély. Nekünk az a véleményünk, hogy itt vagy tévedés, vagy misztifikáció történt és Szóke dr. tisztes sze-mélye véletlenül került kellemetlen megvi-lágításba.

— A horvát bán lovagias ügye. *Tomasich* Miklós horvát bán megbizta *Tisza* Kálmán grófot és *Ehrenhöfer* Aladár dr. miniszteri ta-nácsost, hogy provokálják nevében *Légrády* Imre dr.-t, a *Pesti Hirlap* szerkesztőjét, mert lapjában egy cikksorozat jelent meg, mely sze-rinte sértő módon kritizálja az ő közéleti és magánéleti szereplését.

— A bécsi zavargás áldozatának temetése. Bécsből jelentik: Ma temették el nagy részvét mellett *Gratzenberg* munkást, a vasárnapi tüntetés egyik áldozatát. A temetésen mintegy 40000 főnyi tömeg jelent meg, a rend fenntar-tásáról a szociáldemokrata párt 3000 kiküldöttje gondoskodott. A rendőrséget nem is lehetett látni. A sirnál *Pernersdorfer* képviselő mon-dott hosszabb beszédet. A temetésen zavargás nem történt.

— A kolera. A székesfőváros tiszti főor-vosi hivatala jelenti, hogy az elmúlt huszon-négy órában újabb koleras megbetegedés nem történt Budapesten s még koleragyanus bete-get sem vittek be a Szent Gellért kórházba.

Az újpesti járványkórházba bevitték teg-nap délután a Váci ut 38. számú házában ko-leragyanus betegséggel *Vollbart* József négy-esztendősi fiút. Lehetséges azonban, hogy a be-tegnek agyhártyagyuladása van. A kórházban szeptember 15 ike óta ápolt *Péter* Mihály mun-kás, aki koleraiban betegedett meg, tegnap délután kisenvedett.

A belügyminiszterium közegészségügyi osztálya közli: A főváros közelében, Erzsébet-falván, továbbá Titelen egy egy koleraeset for-dult elő. Néhány dunamenti községből kolera-gyanus megbetegedések történtek, de bakterio-lógia vizsgálatuk még nincs befejezve.

Esztergomból jelentik, hogy a *Nyerges-ujfaluban* megbetegedett *Sarle* Simonné mun-kásnő meghalt koleraiban.

— Sztolipin temetése. *Pétervárról* jelentik: A miniszterek tegnap Kievebe utaztak, hogy je-len legyenek *Sztolipin* temetésén. Amikor a vonat Vilnába érkezett, feltűnt egy fiatalember, aki nagyon idegesen viselkedett. A rendőrök letartóztatták és föltöltött *Browningot* és tört ta-láltak nála. Azt hiszik, hogy a fiatalember va-lamelyik miniszter ellen merényletet akart el-követni. *Sztolipin* holttestét ma a kórházból a *Peczerszk*-kolostorba vitték át. Miután a kopor-sót az elhunyt testvére, a helyi közigazgatás főnöke, a főkormányzó, a kievi katonai ke-rület parancsnoka és a kievi kormányzó a halottas kocsira emelték, megindult a gyász-menet. Elöl ment a papság és az elő-éneklő, a halottaskocsit követte az elhunyt özvegye, a legközelebbi rokonokkal, a minisz-terek, a nagyragu tisztviselők és az összes nyilvános intézmények képviselői. Mögöttük haladt a monarkista diákság és rendkívül nagy-számu disztigvált közönség. Az elhunyt rend-jeleit, köztük a *Vladimir*-rendjelet, melyet a merénylő golyója átlukasztott, egy párnán vitték. A *Peczerszk*-kolostor bejáratánál a holt-testet *Flavian* metropolita vette át. A vallásos ceremónia után a koporsót a kolostor templo-mában fölállított ravatalra helyezték. Az egész utvonalon mentén rendőrség és erős katonacsapa-tok álltak sorfalat. Mögöttük nagy ember-tömeg állott föl, mely csendes gyász-ban nézte a menetet. — *Pétervárról* táviratoz-zák: Mindinkább kitűnik, hogy *Bagrov*, *Szto-lipin* gyilkosa, tulajdonképen a rendőrség esz-köze volt. Valószínű, hogy a tárgyaláson, me-lyet hétfőn kezdenek meg, s melyek valószínű-leg nyilvánosak lesznek, szenzációs leleplezések fognak történni. Az *Ochrana* épen erre való tekintettel mindent elkövet, hogy a tárgyalás zárt legyen, de a felsőbb körök a nyilvánosság mellett döntöttek. *Bagrov* levelet intézett a ha-tóságához, melyben szenzációs leleplezéseket ígér, ha életben hagyják.

— Pályázók az aradi kórház orvosai állására. A megyei közkórházban egy orvosai állás van üresedésben, amelyre a pályázatot már a múlt hónapban kiírták és az le is járt. Két pályázat érkezett be: *Borbély* László dr. és *Gottlieb* Márkus dr. orvosok adták be pályázatukat, ame-lyek fölött a kórház igazgató főorvosának meg-hallgatása mellett a jövő héten dönt *Urban* Iván főispán.

— Rendőri eljárás a légkura miatt. *Brüss-szelből* jelentik: Ma délután a *Metropol*-szálló előtt óriási néptömeg verődött össze, mely egy urat bámult, ki a szálló egyik földszinti szobá-jában nyitott ablak mellett meztelenül járt fel és alá. A meztelen urat a rendőrségre vitték, hol kiderült, hogy *Huyper*t, volt holland ri-niszterelnök. Az exminiszterelnök azt mondotta, hogy a természetes gyógymód hive s szobájá-ban légkúrát tartott. Szabadon engedték miután megígérte, hogy többet nem fogja ku-ráját földszinti utcai szobában tartani.

— Szerencsétlenül járt főkalauz. *Csobán* *Demeter* máv. főkalauz tegnap este az Erdély-ből jövő 611. számú személyvonattal érkezett Aradra. A vonat még mozgásban volt, midőn *Csobán* egyik kupé lépcsőjén állva, az utánfize-téseket számolta. Egy zökkenésnél *Csobán* le-esett a vonatról s súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a megyei közkórházba.

— Az ujoncok bevonulása, október eleje kö-zeledőben van és oly sok munkát ad a ható-ságoknak, hogy Aradmegye alispánja az ok-tóber 5-re megállapított utóállítást az ujonc-bevonulás miatt október 7-re halasztotta el. Az elhalasztásról a katonai és honvéd parancs-nokságokat, a járási főszolgabírákat és Temes-megye alispánját sürgősen értesítette az alispán.

— Az újvilág határánál. Az amerikai kivándorlók számára az újvilág félelmes hírvé-
szőbe *Ellis Island*, ahol az új bevándorlási
törvény szigorú szabályai alapján vizsgálja meg
az érkezőket a bevándorlási bizottság. A vala-
mely okból visszatartott bevándorlókról az ame-
rikai magyar lapok mindig pontos hiradással
szolgálnak, hogy az ellis-islandi internáltak
érdekében amerikai barátaik közbeléphetnek.
Szeptember 7-én az aradmegyei *Boksze*gről
érkezett *Ellis Islandra* a 35 éves *Galucz Ignác*,
hogy barátjához, *Grossman Károlyhoz* utazzék
Newyorkba, aki ott az E. 9-ik utca 717. szám
alatt lakik. Magával hozta *Grossmannak* 10
éves *Jenő* és a 8 éves *Sándor* nevű fiait, hogy
azokat apjukhoz vigye, *Grossman* az egész
családját akarta kihozatni, de egy kis két éves
gyermekét *Fiumében* szembaj miatt [visszauta-
nitották és nem vették fel a hajóra, minélfogva
az anyának is ott kellett vele maradnia. *Galucz*
vállalta magára, hogy a két kis fiút magával
hozza *Grossmanhoz*. Ha apjuk jelentkezik értük,
kibocsátják őket.

— Szerencsétlenség egy építkezésnél. *Kara-*
gyena Ferenc 83 éves kőműves fejére ma dél-
előtt az *Grozy*-utcában egy téglát esett az épít-
kezésnél. *Karagyenát*, aki agyrázkódást szenvedett,
a kórházba szállították. A rendőrség
vizsgálatot indított, mert az a gyanu, hogy
Karagyena egy ellensége dobta rá a téglát.

— Csakó operaházi zenész. *Budapestről* je-
lentik: A minap *Kraml Antal* műépítőknek va-
laki, aki *Kelemen dr.* operaházi titkárnak
mondta magát, telefonon azt az ajánlatot tette,
hogy megszerezze neki az Operaház tatarozási
munkálatait. Ez negyvenezer korona forgalom-
mal jár, ebből azonban két százalékot az aján-
lattevő kér magának. Ezennel megkérte a tele-
fonozót, hogy látogasson el az irodájába. Né-
hány óra múlva megjelent *Kramlnál* egy ur
azzal, hogy ő *Káldor János* fődíszítő s hogy a
titkár ur azt üzeni, hogy az, mielőtt tárgya-
lásba lép *Kraml*al, szükségesnek tartja, hogy
az építész megismerkedjék az igazgatóval.
Váltson egy páholyjegyet az Operaházba s a
titkár majd bevezeti a páholyba az igazgatót.
Kraml elhitte a dolgot s átadott huszonnégy
koronát a jelentkezőnek a páholyjegyre. Az
idegen távozott, de a páholyjegyet nem küldte
el. Másnap aztán *Kelemen* titkár megint tele-
fonozott, bocsanatot kért, hogy a jegy elma-
radt, de már nem volt páholy kapható. Együt-
tal egy kérelem állott elő. Pillanatnyi pénz-
szavarnban van és 50 korona kölcsönt kért *Kramltól*.
Az építész most sejtette már, hogy csalóval van
dolga. Irodájába kérette a telefonálót, közben
azonban a rendőrséghez is telefonozott. Nemso-
kára ismét *Káldor* jelentkezett. Átvette az öt-
ven koronát, de amikor távozni akart, a detek-
tívek igazolására szólították föl *Káldort*. Kide-
szült, hogy az illető *Habar Mihály* harmincegy
éves színházi zenész. Ő telefonozott az opera-
házi titkár nevében, mint fődíszítő is ő szere-
pelt. Bekísérték a főkapitányságra, ahol ki-
derült, hogy számos hasonló csalást követett
el. Harmincötven koronát esalt ki építészek-
től, gyárosoktól, gőzfűtő-vállalatoktól, mosó-
intézet-tulajdonosoktól, azzal az ígérettel, hogy
munkát kapnak. A rendőrség a csaló zenészt,
aki az Operaház zenekarában is működött, le-
tartóztatta.

— Épít Kecske-mét. A földrangés pusztitá-
sait energikus munkával, magyar szivóssággal
hosszú helyre *Kecske-mét* város népe. A segítő-
bizottság nagyrészt befejezte működését. A vá-
rosi építési iroda házilag építtette föl azok épü-
leteit, akik építkezési célra kértek segítséget,
de föltehető volt, hogy az adományt másképp
akarják felhasználni. A befolyt adományokból
794-en kértek és ezek közül alig ötvenet utasi-
tottak el kedvezőbb vagyoni állapotuk miatt.
Összesen 781 ezer koronát kértek, de a gyűj-
tésből csak 817 ezer korona állt rendelkezésre.
Az államkölcsönt kérő folyamodványokat ezután
fogják elintézeni. Az államkölcsön nyolc millió
korona.

— Háló- és ótkező kocsik közlekedése. Az
Aradot érintő államvasuti vonalakon október
elsejétől kezdve a következő vonatokkal közle-
kednek *hálókocsik*: A budapest—arad—piski-
—predeal—bukaresti vonalon Budapestről délután
2 órakor és a Predealről este 8 óra 42 perckor
induló vonattal, továbbá a budapest—piskii vo-
nalon a Budapestről este 9 óra 30 perckor és a
Piskiről délután 4 óra 21 perckor induló vo-
nattal. A hálókocsai pótgjegyek árai Budapest—
Arad közt, vagy viszont (nappal) I. osztály 14
korona 80 fillér, II. osztály 3 korona 60 fillér.
Arad—Bukarest között csak I. osztályu 13 kor.
60 fillér. Arad—Predeal és Arad—Brassó kö-
zött I. osztály 9 korona 60 fillér, II. osztály
(csak Arad—Brassó közt) 7 korona 20 fillér. —
Ótkezőkocsik közlekednek a Budapestről Pis-
kire délután 2 órakor és a Piskiről Budapestre
reggel 4 óra 55 perckor induló vonatokkal, to-
vábbá a Budapestről Aradon át Brassóba reg-
gel 7 óra 5 perckor és Brassóból Aradon át
Budapestre reggel 6 órakor induló vonatokkal.
Buffet kocsik van csatlakozva a Budapestről Aradra
délután 5 órakor és Aradról Budapestre reggel
6 óra 3 perckor induló vonatokhoz.

— Az új menetrend. Az államvasutak ok-
tóber elsején életbe lépé teli menetrendje már
elkészült. Az Aradot érintő vonalak relációiban
a teli menetrend egyáltalán nem hoz változást
és az eddigi menetrend szerint közlekednek a
vonatok a budapest—brassói, arad—temesvári
és arad—nagykiskunai vonalakon.

— Tűz Gyorokon. Veszedelemes tűz pusztí-
tott tegnap este hét órakor Gyorokon. Kehrer
Károly segédtanfelügyelő kolnája eddig ismer-
etlen okból kigyuladt s csaknem földig égett.
A nagy szélben rohamosan terjedt a tűz to-
vább a félő volt, hogy a szomszédos *Magyary*
és *Csiky* kolna is a tűz martalékául fognak
esni. A tűz kitörése után nyomban megjelentek
Koncs Benő tűzoltó főparancsnok vezetése alatt
a gyoroki önkéntes tűzoltók a hozzá fogiak a
tűz eloltásához. Körülbelül másfél órai ember-
feletti munkával sikerült a tüzet lokalizálni s
csak a tűzoltók erőfeszítésének köszönhető, hogy
a tűz nagyobb arányt nem öltött. A ma meg-
ejtett vizsgálat annyit megállapított, hogy *Keh-*
rerék nagymosást végeztek s az üstből kiöntött
parasztat száraz rózse mellé dobták, mely tüzet
fogott.

— Agyonvert legény. *Zimándujfalui* kocor-
mában tegnap *Császi István* és *Horváth An-*
drás parasztleányok összaverkedtek ifju *Vizi*
Mátyás nevű társukkal. A két legény úgy
összeverte *Vizit*, hogy az rövid idő múlva ki-
szenvedett. A gyilkos legényeket letartóztá-
tatták.

— Az országos tűzoltói nap. Az Országos
Magyar Tűzoltó Szövetség legutóbbi gyűlésén
elhatározta, hogy Budapesten „Tűzoltó Otthon“-t
létesít. Evégből valamennyi törvényhatóság
és vármegyének megkeresést intézett, melyben
kéri a szept. 24—26-iki tűzoltói nap megtar-
tását. Ez az átirat Aradra is megérkezett. Az
önkéntes tűzoltóság parancsnoksága csütörtök-
ön felkereste a gyűjtésre vonatkozólag *Var-*
jassy Lajos polgármestert. Egyetértőleg elha-
tározták, hogy a jelzett napokon gyűjtést nem
rendeznek, mert a publikum ilyen adókkal
ugy is meg van terhelve. Így aztán a polgár-
mester kilátásba helyezte, hogy a tanácsnak
javasolni fogja a segély megadását. Ez a se-
gély ötven korona lesz.

— Életunt szobánas. *Szilasi Péter* 21 éves
szobánas tegnap este kilenc órakor az Erzsé-
bet-hidról a *Maresba* ugrott. A rendőr és a
közönség idejében észrevette s így sikerült ki-
menteni az öngyilkosjelöltet. Tettének okáról
megtagadott minden felvilágosítást.

— Arad zenekedvelő ifjuságához. Ki vonós,
vagy fuvó hangszert kellő gyakorlattal játszik
és egy alakulandó műkedvelő zenekarban részt-
venni óhajtana, az jelenjék meg e hó 24-én,
vasárnap délelőtt 11 órakor a városi sörce-
sarnok külön helyiségében a továbbiak megbeszé-
lése végett. 4580

— Kizárólag szülőket érdekel! A közelgő
őszű idény beálltával gyermekeinknek egész-
ségi és saját takarékosági szempontjából a
legjobbnak elismert hazai gyártmányu *Anato-*
niai cipőket vásároljon. Kizárólag fiókunkban
kaphatók. Moskovits anatoniai cipőgyár fiókjá-
tól. Arad, Szabadság-tér 18. 2831

— A kolera Aradon még nincs, de egy
olcsó és jó bevásárlási forrás az van, és ez
Korányi Jenő cipő, kalap és ur dívat áruháza
a Szabadságtéren.

— 80 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért
és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad köl-
csönbe *Kerpel László kölcsönző-intézete*, Aradon.
E cég vásárol könyvtárakat és hangjegyeket. 2822

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk *Ne-
vák Rudolf* fogműtermét Arad Tököly-tér
7. szám alatt, I. emelet.

— Értesitem az urihölgyeket, hogy női ruha
divattermemben fővárosban szerzett tapasztala-
lataim alapján készítek francia és angol ruhá-
kat kosztümöket, felöltőket s. b. legizlesebb
kivitelben a legújabb divatlapok után. További
szives pártfogást kér kitűnő tisztelettel, *Né-
meth Jánosné* Deák Ferenc utca 80. szám. I.
emelet. 4429

— *Francia hírköz* legbiztosabb készítésével
— házilag — a hírközarma 1 üveg 80 fillér
Vojtak és Welsznál. 4501



Sunlight Szappan

többet takarít meg Önnek,
mint a mennyibe kerül,
idő, munka és ruhái
kímélése által. Nincs
többé dörzsölés és forrá-
zás.

Kettes darab 30 filléret.
Nyolcszázötven darab
18 filléret.

6918

TARKASÁGOK.



(Bélos felelet.) Tegnap este 12 óra tájban
nagyobb társaság haladt végig az *Andrássy*-téren.
Maglehető sajtó csaptak. A rendőr meg is szólítja
az egyiket:

— Nem tudják maguk, hogy hazafelé csönde-
sen köll mönni.

— Azt mi tudjuk, csak hogy mi még nem me-
gyünk haza . . .

(Jó barátok.) Két jó barátal történt meg a
minap, komolyan összeveszttek egymással. Pedig
még a lakásuk is közös volt. Ez azonban nem
volt akadály arra nézve, hogy a lovagiaság terére
lépjenek és a segédek jóvoltából pisztolypárbajt
vivjanak egymással.

Az egyik föl egy órával a párbaj előtt haza-
ment, hogy tiszta gallért vegyen föl az ünneplőes
aktusra. Rémmel vette azonban észre, hogy ezek-
rényében nincs tiszta gallér.

Gondolt egyet s ellenfele ruhasekrényét ki-
nyitotta s onnan kivett egy gallért. Kissé különö-
nek tartotta maga is a dolgot, de, hogy a móka
tökéletes legyen, elhatározta, hogy ellenfele vado-
natuj ruháját is felölti.

Ez meg is történt s így ment a párbaj eszé-
helyére. Amikor a segédek felszólították a vités
ellenfeleket, a legnagyobb meglepetésükre, az
egyik kijelentette, hogy ő nem él a lövés je-
gával.

— Miért? — kérdezték megbotránkozva a
segédek.

Síró hangon kiáltotta:

— Csak nem lövök a saját új ruhámra?

(Bandi és a részegember.) Ma délelőtt törté-
nt, *Bandika*, amint az édes anyjával hazafelé ha-
ladt, utközben találkoztak egy alaposan bepálin-
kázott atyafival, aki hol jobbra, hol balra dülön-
gélve folytatta útját. *Bandika* sokáig nézegette a
részeg alakot, akinek a járása olyan ingadozó volt,
hogy attól kellett tartani, hogy bármely pillanat-
ban elterül a földön, végre így szólít édes any-
jához:

— Ugy-e mamuka, ez a bácsi most tanul
járni?...

Maidt és Schrodt

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhart-ház)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 80 keronától.

Intézeti flu kelengyek dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ösz. (W. E.) A versben sok figyelemreméltó is van és hogy mégsem közöljük, annak az az oka, hogy Petőfi Szeptember végén című költeményének parafrázisai ezek az ösz. strófák.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az Osztrák Magyar Bank kamatláb emelése.

Távirati tudósítás.

Bécs, szeptember 21.

Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa ma elhatározta, hogy a leszámítolási kamatlábat 4%⁰-ról 5%⁰-ra, a lombard-kamatlábat pedig 5¹/₂%⁰-ról 6¹/₂%⁰-ra emeli. A főtanács ülésén Popovich Sándor kormányzó elnökölt és a kamatláb fölemelését megelőzőleg Pranger vezértitkár tett jelentést a bel- és külföldi pénzügyekről. Hangsúlyozta, hogy a monarchia gazdasági életének majdnem minden terén a pénzügyi szükséglet igen élénk. A beruházások a leszámítolás és a lombard-üzlet terén szeptember 15-én 937.2 millió keronát tettek ki, vagyis 181.3 millió keronával többet, mint a múlt év hasonló időszakában. Körülbelül ugyanilyen viszony áll fenn a bankjegy forgalomnál is. Ez 159.7 millióval magasabb, mint a múlt évszeptember közepén és jelenlegi állása 2314.9 millió korona.

A honi pénzpiac nagy feszültségéhez hozzájárult az 1907. év óta nem tapasztalt kereslete a külföldi pénzeszközöknek, mely ugyászólván kizárólag a jegybanknál keresett kielégítést. A devizák iránti, majdnem viharosnak mondható kereslet következtében a külföldi váltók árfolyama, amely a hónap elején a reláció alatt jegyzett, szökésszerűen emelkedett. A devizák árfolyama olyan magasságot ért el, hogy az organikus aranykivitel előnyösnek tűntet fel.

Tekintettel arra, hogy a Német Birodalmi Bank tegnapelőtt a leszámítolási kamatlábat 4%⁰-ról 5%⁰-ra emelte fel, a főtanács pénzeszközök megóvása végett egyhangulag elfogadta a kamatlábnak 1%-kal való emelésére vonatkozó előterjesztést.

— Szünet a budapesti tőzsdén. Folyó hó 23-án, szombaton az izraelita újév első napján a budapesti tőzsde szünetel.

— Versenytagyalás. Az aradi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy az Aradon állomásozó 8-ik honvéd gyalogezred 3 ik zászlóalj gazdasági hivatalának irodájában nyilvános versenytagyalás fog tartatni folyó évi október hó 24-én délelőtt 9 órakor 3400 mmáza zab szállítására. Egyéb felvilágosítás a kamara irodájában nyerhető.

— A Délmagyarországi Gazdasági Bank R.-T. tőkefelemelése. Temesvárról jelentik: A Délmagyarországi Gazdasági Bank részvénytársaság igazgatósága mai napon tartott ülésében elhatározta, hogy az eddigi két millió korona részvénytőke 10.000 darab 200 korona névértékű új részvény kibocsájtására által 4.000.000 koronára emeltesse. Az új részvényekből még az ideig fog 5000 darab 1.000.000 korona névértékben kibocsájtás alá kerülni.

— Előadás a kapitalizmusról. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara meghívására Steinitzer Ervin dr. szeptember 26-án, kedden este előadást fog tartani a kapitalizmus modern fejlődéséről Németországban és Amerikában. Az előadás iránt, amelynek helyéről és pontos idejéről a Kamara a hírlapok utján legközelebb értesítést fog kiadni, már is nagy az érdeklődés, amit annak nagyfontosságú tárgyán kívül kétségtelenül az előadó személye kölcsönöz. Steinitzer Ervin dr. 1906-ban, 22 éves korában a müncheni egyetemen filozófiai doktorrá avattatott. Ugyancsak a müncheni egyetemen az osztrák új adóreformokról írott munkájával pályadíjat is nyert.

— A pankotai hegyközség őszi közgyűlését, nem mint lapunk 17 iki számában közölve volt 23-án, hanem folyó hó 24-én, vasárnap délután 2 órakor tartja meg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árnyalás utáni

Budapest, szeptember 21.

Amerika $\frac{1}{4}$ -el magasabb. Kínát, vételtedv gyenge, 15 ezer mm. 5 fillérral olcsóbb.

As árak 50 különként számítva:

	Déli zárlat	2 óral zárlat
Buza 1911. októberre	11.78 - 11.79	11.75 - 11.76
Buza 1912. áprilisi	12.04 - 12.05	12.01 - 12.02
Rozs 1911. októberre	10.17 - 10.18	10.18 - 10.19
Tengeri 1912. májusi	8.35 - 8.36	8.32 - 8.33
Zab 1911. októberre	9.51 - 9.52	9.49 - 9.50

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Szeptember 21. —

Magyar aranyjáradék 4% ⁰	110.50
Magyar koronajáradék 4% ⁰	90.55
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ % ⁰	80.10
Magy. földterem. kötvény 4% ⁰	91.50
Horrát-szlavon földterem. kötvény	92.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	216.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	92.—
Osztrák járadék ezüstbe	95.50
Osztrák járadék aranyban	115.80
Osztrák koronajáradék 4% ⁰	92.—
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.90
Magyar hitelbank-részvény	841.—
Osztrák hitelintézeti részvény	644.60
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	729.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.15
Német birodalmi márka	117.87 ¹ / ₂
London vista	241.35
Páris vista	95.80
20 márkás arany	28.53

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. szeptember 21.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	11.15 - 11.20
77	11.20 - 11.25
78	11.25 - 11.30
79	11.30 - 11.35

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	11.05 - 11.10
Rozs	9.20 - 9.25
Arpa	8.60 - 8.65
Zab	8.60 - 8.65
Tengeri	8.40 - 8.45

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URANIA

mezőfőnykép színház.

(Bárá Simonov-utca i. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken 1911. szeptember 22.

1. Tutajozás az Alpokban. Természet után. — 2. Min-dig ugyanaz a hus. Bohózat. — 3. Afrikai vízesések. Látványos. — 4. Pali a moziban. Bohózat. — 5. A világlátni. Dráma. — 6. H. Ali Mohamed. Látványos. — 7. Középkori történet. Dráma. — 8. Madeira. Természet után. — 9. A várnagy boszúja. Dráma. — 10. Chan-teclere. Parodia Edmond Rostand hasonló című vígjátéka után.

Előadások d. n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérn kalap nélkül megjelenni.

As előadások tartama 2 óra.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Már holnap

ZIGOMÁR

A legszenzációsabb detektív dráma 8 felvonás, 41 jelenet. Zigomár a betörő király küzdelme. Broquet Pál a detektív királyi.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ik hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

NYILTTÉR.*

Allandó

borbevásárlónak

ajánlkozik

egy az aradhegyalját ismerő, megbízható,

kaucióképes szőlőbirtokos.

Ajánlatok „Borbevásárló” jelige alatt továbbit a kiadó. 4543



a legjobb folyékony fémisztítő.

6078

Uj uri szabó-üzlet megnyitás!

Gianotti Nándor

Arad, Deák Ferencz-utca 8.

A legmodernebb igényeknek megfelelő uriszabó-üzletet nyitottam, hol midennemű izléses és olcsó ruhák a legrövidebb idő alatt készítettnek, u. m.: szalon, sport, katonai és diszmagyar ruhák. Szakképzettségem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek megfelelehetek. Ezen előnyös kiszolgálásra való tekintettel kérem a n. é. közönség szives pártfogását, kiváló tisztelettel Gianotti Nándor, polgári és egyen-ruba szabó. 3 678



Uj üzlet!

György Menyhért és Társa

női felöltők áruháza

8751

**Aradon,
Andrássy-tér 8.
(Minorita-templom fő-
bejáratával szemben)**

**Szigoruan szabott árak!
Telefon 855. sz.**

Adásvételi ügynőség, magánkutató (Detektiv) és felvilágosító intézet.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy
Aradon, Szabadság-tér 17. sz. a. (dr. Schwartz-féle házban)
egy modern, a kor szellemének teljesen megfelelő irodát nyitottunk. Közvetítjük üzletek, szállodák, vendéglők és hávéházaik vételét és eladását, mindennemű ingatlan az ország bármely részében legpontosabb lelkiismeretességgel.

Elvállaljuk a legmélyebb discretio mellett bármily kényes ügy megfigyelését és kipuhatólasát, u. m. családi, jogi, büntetői stb. stb. kérdésekben bármily régi keletűek is. Említett készségünket és rátermettségünket több külföldi államba és Amerikába sok éveken át szerzett tapasztalatok bizonyítják. Meghívásra bárhova legnagyobb készséggel megyünk. 4478

Szives megbízásokért esedezve, kiváló tisztelettel

FISCHER ÉS SCHWARTZ

POLOSKAIRTÁS JÓTÁLLÁS MELLETT!

4457

Ablak, lakás, és parket tisztítási vállalatomat a leghatásosabb poloskairtással bővítettem ki. — Levél, vagy telefonmeghívásra bármikor rendelkezésére áll a n. é. közönségnek.

Telefon 789.

LOVAS KÁROLY,

Mihály-utca 86/B.

Telefon 789.

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, ugymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását egy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,
építész.

2681

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező áron feltételek mellett szerel és szállít :: ::

KOCH DANIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalat
Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmö- dern butor veretel. Fém- csiszolás, galvancizálás. (Nikkelezés, vörös és sár- ga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezü- s-özés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

Legolcsóbb síremlék

mindennemű kőanyagból a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebbig :: ::

MENRATH JÓZSEF

sirkő nagyraktár és kőfaragó mesternél szerezhető be

Aradon, József főherceg-utca 11.

(Az új evangélikus templommal szemben.)

Minden munkámért jótállás.

4427

Üzlet- és műhely-áthelyezés!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy vizvezeték, csatornázás és bádigos műhelyemet

Zrinyi-utca 1. szám alól Lovarda-utca 1. sz. alá helyeztem át.

További szíves pártfogást kérve maradok

Teljes tisztelettel:
Citrom Adolf,

vizvezeték és csatornázás berendező.

19110—1911. h. k

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyministerium 61369-II-89 szám alatt kelt intézkedéssel jóváhagyott 12657-884 sz. szabályrendelete alapján azon ház és telek tulajdonosokat kiknek házuk előtt a járda, kövezet, vagy aszfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom elkeik előtt a gyalogjárót folyó évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1 1/2 méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassák el, hogy a víz lefolyó árok vagy folyóka felé 5 centi méternyi eséssel bírjon.

Köteles továbbá háztelek tulajdonos a gyalogjárók mellett elvonnuló vízlevezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és méret szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízlevezető árkokon keresztül a kocsi bejáratnál hidat építeni s azt folyton jókarban tartani.

Kik ezen rendeletnek e eget nem tesznek, 4 koronától 50 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére minden további felhívás nélkül hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ezidő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szeressék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vételni nem fog.

Sarlot,
főkapitány

Aradi Nyomda
Részvénytársaság
készít 100 darab
névjegyet

elefántcsontpapíron
:: nyomva ::

2 koronáért.

Vidékre 2 korona 40 f. beküldése esetén bérmentve szállít.

712—911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a simándi uti vámbáz építése iránt f. évi szeptember hó 25 én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikilátási ár 6089 kor 93 fillér. Bánatpénzül leteendő a kiáltási-ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Az árlejtést feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 911. évi szeptember hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

4 1/2 % -os

nagy kölcsön

birtokokra, házakra, szállodákra, villákra továbbá építkezési hitelek is gyorsan és előnyösen azonnal megszerzettnek és lebonyolítottak

Hoffman Jakab

Budapest, VI., Teréz körút 1/a, III. em. 8. Telefon 49—67. 4476

Egy ügyes

kirakat rendezőt,

azonnali belépésre

keresünk. 4549

Rosenblüh H. és Társa.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné

felkeresni vételkény-

szert nélkül

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

Jyükszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen

egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Éáb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppé”-val ecseteljük. A

mirigyeket kiszáritja, a váiadéket megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is

kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete**Hajfestő**

a „MELOGEN” Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai**gummi**

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. s meggyetázzal szemben.

Andrassy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Árverési hirdetmény.

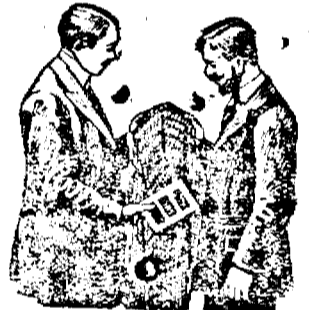
Parcelázás folytán Bró Gudenus birtokán levő összes gazdasági eszközök, egy új gőz szántóeke, gépek, szekerek, lovak 3—5 éves, sertések stbi 1911. évi szeptember hó 24-én délelőtti 10 órakor a gazdasági udvarban nyilvános árverésen eladatnak.

Vasuti állomás: Rudna, Gyér, Módos és Gilád.

2500 katasztrális elsőrendű fekete talaju föld parcelázatik, melyből már 1200 hold el van parcelázva, 5 holdtól feljebb, 20%-a avételárnak lefizetendő, a többi kedvezményes annuitásos kölcsönrel törleszthető.

Gádi parcellázási iroda.

(Torontálmegye.)

**Brünni szövetek**

uri ruhák elkészíté sere legolcsóbb gyári árakon kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6904

A tanítói szövetség és az állami testvérelők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekintésére bérmentve küldeték. 22

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk értesíteni megboldogult Bolezni Antal igen tisztelt megrendelőit és vevőit, hogy Salacz-utca 2. sz. alatti cipész üzletét átvettük

s azt saját készítményű férfi-, női és gyermekcipőraktárral kibővítvé, tovább vezetjük. Főtörökveszünk oda fog irányulni, hogy a n. é. vevőközönséget a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen kielégítsük.

Szíves pártfogást kérnek tisztelettel 8561

Bolezni Antal utódai.

Ezen rovatban minden adó egy-
meri behirdetésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: János téren 16. sz.
Kiadóhivatali telefon: 161. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útvályaon küldésük — a megválaszolás a megválaszoló — vagy levélbirtokosokhoz. Többszörösen a hirdetés mindegyikét külön-külön megkérdezzük, (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és azonnal, válaszlevegőben küldjük. Az apró hirdetések díja a maguk mindegyikét külön-külön megkérdezzük. Minden adó 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt anyag a hirdetés elbírálásával járulnak. Az apró hirdetések előre nem fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjazás nélkül megkezdődik. HIRDETÉSEK ESTE PÉL. 6 ÓRÁIG VÉTELEK PÉL.

Ajánlatokhoz.

nyeket valamely jelige alatt kü-
ldek a kiadóhivatalba, ne tessenek
eredeti okmányokat mellékelni, mert
erettük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
melyeket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
nem juttatjuk el nem vissz, a kiadóhi-
vatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Castlobela-

nak kívánt helyre levél ment. 4598

Tisztviselő

előkelő állásban, szép, önálló hölgy
tartós ismeretségét keresi. Választ
„Édes álmom” jelige alatt a kiadóba
vár. 5102

Egy kísérlet

elegendő hozzá, hogy a „Mimosa”-
tej-crém csodás arcfinomító hatá-
sáról meggyőződjön. Egy tégely ára
1 korona. Egy drb. szappan 70
fillér. Hanzu Nestor, Vöröskereszt
Drogeria. 8621

Ha nem tud aludni

ne Bromot, de Vojtek és Weisz
hirneves rovarporát vegye. II-8326

Helyük

független urhölgy ismerkedne meg
fess fiúval. Válaszcím: „Barátság”
e lap kiadója. 5098

Angol és francia

Alatszerek, pouderek, szappanok,
fésűk, hajtűk és hajkefék dúsz vá-
lasztékban. Hanzu Nestor, Vörös-
kereszt Drogeria. 8621

ALKALMAZÁST NYER.

Varró leányok

2—3 évi gyakorlattal Erdélyi An-
dorné varrodájában Aradon Rá-
kóczy-utca 4. sz. szeptember 21-től
felvétetnek. 4872

Jó írásu

és magaviseletű jegyző gyakornok
október 1-től Garbán, alkalmazást
nyer. Fizetés megállapodás szerint.
Ajánkozhatni Kötzó Károly jegy-
zőnél. 4572

Egy hatal szepitatós datat

keres Vadas főhadnagy, Kossuth-
utca 4. 4555

Úgyes gépiró,

vagy gépirónő dr. Kell József ügy-
védi irodájában felvétetik. 4596

Kereskedelmét végzett

fiatalember, kinek 1 évi irodai
gyakorlata van, nagyobb vállalat-
nál alkalmazást keres. Perfekt
gyorsíró, Könyveléshez is ért. Cím
főposta restanó „1900”. 4610

Fiatall segéd

vegyeskereskedésben azonnal al-
kalmazást nyer. Ajánlatok vagy
személyes megjelenés. Wittenber-
ger Mór Kovászi, Aradmegye. 4593

Segédet keresek,

ki a fűszer- és vasszakmában jár-
tas, azonnal vagy legkésőbb októ-
ber hó 1-ei belépésre. Ajánlatok
fizetési igény megjelölésével Havas
Jakab, Honctó (Gurahoncz) kül-
dendők. 4588

ALKALMAZÁST KERES.

Keresztény

fűszer, rövidáru segéd azonnali
belépésre állást keres. Cím: Szakáts
Árpád, Seprős. 4552

Állami tanító

október 1-re irodai alkalmazást
keres. Megkereséseket a kiadó-
hivatalba kérek „Állami tanító”
jeligére. 4587

ÜZLETEK.

Máriaradnás

egy 23 év óta fennálló jó forgalmu
fűszer és vegyeskereskedés, más
vállalat miatt azonnal átadó. Bő-
vebbet a kiadóban. 4518

LAKÁST KERESNEK.

Boros Béni-tér közelében

keresek november 1-re három szo-
bás modern lakást fürdőszobával
és villanyal. Cimeket kérek a
kiadóba. 4595

KIADÓ LAKÁS.

Magánház

Ilona-utca 4. szám 3 szoba kony-
hával, mellékhelyiségekkel, tágas
udvarral, szép kerttel október,
vagy november 1-re kiadó. 4416

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hoz-
zártartozóból álló lakás Batthyány-
utca 88/a. szám alatt november
1-től kiadó. Bővebbet a házmes-
ternél. 4365

Magánház

Lipót-utca 4c. szám 5 szoba, elő-
és fürdőszobával, 2 konyha, 2 ka-
mara, pince, vízvezeték és gázvíz-
gátás berendezéssel ellátva, árnyé-
kos udvarral, november 1-re 900
koronáért kiadó. Bővebbet Főthi
háztulajdonosnál, Aranykéz-utca
12. (szegényház.) 4576

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hirneves
parket-viasz használatával. II-8326

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Aradi Cipészek

Termelő Szövetkezete fiókjülete:
Csermón, Weinberger Menyhért. 3451

Csakott batárt,

könnyűt, olcsót, de jókarban levőt
keresek megvételre Ajánlatot
„Batár” cím alatt a kiadóhivatalba
kérek.

Heti munkáslapok, és köny- vecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászon-
kötésben, javított új, célszerű vo-
nalozással 1 koronáért, puha vá-
szonkötésben 60 fillérért kap-
hatók Ingusz I. és Fia könyv- és
papirkereskedésében. Andrásy-tér
16. Telefon 517. 555

Gyári áron alóli

jó és olcsó női, férfi és gyermek
cipők nagy választékban csak az
Amerikai áruházban, Salacz-utca
1. sz. Róna Jenőnél szerezhe-
tők be. 3983

Eladó

egy jókarban levő fiakker és egy
malomberendezés szerszámokkal
együtt. Vilmos-utca 4. 4532

Női fésűk,

hajtűk, legújabb, legdivatosabb
mintákban Vojtek és Weisznál.
II-8329

Legfinomabb csemege szólfót

(chasselas, passatutti muskotály)
ajánl: Hámory gazdaság, Arad,
Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

Makzörök

és egyéb izraelita imakönyvek
legnagyobb választéka Krausz Pau-
lin könyvkereskedésében színház-
épület. Ugyanitt megbízható könyv-
kihordó alkalmazást talál. 4481

Mosó dolata blousok

1-45 árban minden színben és
nagyságban kaphatók Hoffmann
Sándor cégnél. Arad, színház épület
Vidéki rendelésnél szín és bőség
megjelölése elegendő, meg nem
felelés esetén kicserélteik. Úgyes
kirakat rendező segéd ajánlatát
kérem. 1941

Zsidó

ünnepi imakönyvek és az összes
szertartási cikkek kaphatók Pichler
Sándor papir- és írószőr üzletében
Arad, Szabadság-tér 1. 2551

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül
Buchbaum és Társa cégnél sze-
rezhetők be, kinek sikerült az
egyedárusítást urak, hölgyek és
gyermek részére megszerezni.
1921

Poloskák

és azok petéinek biztos kiirtására
Radical poloskairtó folyadékot hasz-
náljon. Egy üveg 60 fill. Hanzu
Nestor Vöröskereszt Drogeria. 8621

KÜLÖNFÉLE.

Uri emberek

részére izletes jó házikoszt kap-
ható. Ugyisintén házon kívül is.
Cím a kiadóban. 4589

Augusztus 25-én

nyílt meg Aradon a Ferencz-téri
polgári fiú-iskola mellett a „Miner-
va” könyv- és papirkereskedés.
Knieszer Imre és Tsa. 8988

Szagon lesz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját
Vojtek és Weisznál vásárolja; 6
darab 1 korona. II-8320

Elegáns

bérautók

turára, napra, órára Deák Ferenc-
utca 8. sz. Telefon 816. 2723

Úgyes kárpitós

ajánlkozik e szakmába bármily
kárpitós munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, úgy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsób-
b árak mellett. Vidékre árfelemlés
nélkül. Stahl M., Csernovits Péter-
utca 8. sz. 2267

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz
baromfi féreg porától. II-8506

Épület és díszműbádagos

munkákat legutányosabban készít
egy helyben, mint vidéken Diamant
Jenő Weitzer- és Kazinczy utca sarkán
(Polgári iskolával szemben.) 8681

Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és
Weisz baromfi-féregpusztító sze-
retől. Siker garantírozva. II-4330

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám.
(Zrinyi-utca oldalán.) 3412

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (Zrinyi-utca)

Alkalmi vételek
és eladások
ékszertárgyakban
arany és ezüstneműekben. Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserélésnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Egy
üzlet-
helyiség

mellékhelyiségeivel a Forray-utcai gr. Hunyadi palotában azonnal

átadó. 4590

Bővebbet:

Singer és Társa
varrógép-raktárban.

?? ??

Ön is szeret

jól és olcsón venni? Ha igen, úgy okvetlenül keresse fel

KORÁNYI JENŐ

cipő, kalap és uri divat áruházát, mely páratlan a jó áru és olcsó ár tekintetében. o o o o o

Még mindig van 20000

pár cipő, kalap és divatcikk raktáron mely előrehaladt saison miatt hallatlan olcsón kerül eladásra.

Cipők már 1 kor.-tól kezdve.

2 havi időtartamra keresünk egy oly

irodai erőt,

ki a délutáni órákkal rendelkezik. Magyar, német levelezés és könyvelés megkívántatik. 4557

Rosenblüh H. és Társa.

ALAPITTATOTT 1889.

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 3. sz. (Minorita-palota.)

Elvállalja minden e szakba vágó legújabb divatszerinti

férfi-, női- és gyermek-cipők

készítését fájós lábakra is, pontos kivitelben, jutányos árért. Készít továbbá bármely fegyveremhez tartozó önkéntes urak részére előírással cipőket a legjobb minőségű bőrből. Ortopéd-cipők és vidéki megrendelések 24 óra alatt készülnek. A lugosi honvédezed tiszttikarának szállítója. B. pártfogást kér 3951

VÁRHOL LÁSZLÓ.

Női felöltők

Őrési választék legújabb őszi és téli ujtonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott árak.

4147

Radó Gyula

uj divatáruháza Arad, Andrassy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.